

Research Paper

Assessment and evaluation of the project of cultural-social regeneration of public spaces with the approach of improving environmental quality and neighborhood identity The case study: historical walkways of Kashan city

Rasol Heydari Sureshjani ^{a*}, Aboozar Vafayi ^a, Kamran Doolatyan ^a

^a. Department of Geography and Ecotourism, Faculty of Natural Resources and Earth Sciences, Kashan University, Kashan, Iran

ARTICLE INFO

Keywords:

Regeneration,
Pedestrian Crossing,
Public Spaces, Neighborhood
Identity, Kashan City.

Received:

30 June 2022

Received in revised form:

2 September 2022

Accepted:

2 November 2022

pp. 143-170

ABSTRACT

The absence of an evaluation mechanism in the planning system has caused, after the implementation of the plans and projects for the reconstruction of the ancient cultural-historical contexts, no effort to be made to evaluate such programs, and the consequences of these plans should be addressed and addressed. The current research aims to measure and evaluate the cultural-social regeneration project of public spaces with the approach of improving the environmental quality and identity of neighborhoods in the historical walkways of Kashan city. The research method is descriptive-analytical and survey, and structural equations and sample t-test were exerted to analyze the data. The results of the t-test exam showed that the status of neighborhood authenticity, sense of belonging, and aesthetics indicators in the studied area are unfavorable and below the average level of quality. The evaluation of each indicator of social interactions, livability, and security of the neighborhoods showed that the indicators are in a semi-optimal state. Also, the results of the second-order factor model showed that giving importance to the regeneration index in the studied neighborhoods increased the security index to 0.98, the sense of belonging index to 0.94, the livability index to 0.74, the neighborhood authenticity index to 0.49, the social interactions index to 0.44, and the aesthetic index to 0.34. Therefore, today, one-dimensional importance to urban regeneration projects in neighborhoods cannot alone lead to success in urban spaces. A coherent, continuous, and desirable structure should always be considered from all physical-visual, functional, perceptual, semantic, and environmental dimensions. The needs of citizens are prioritized.

Citation: Heydari Sureshjani, R., Vafayi, A., Doolatyan, K. (2022). Assessment and evaluation of the project of cultural-social regeneration of public spaces with the approach of improving environmental quality and neighborhood identity The case study: historical walkways of Kashan city. *Journal of Geographical Urban Planning Research*, 10 (3), 143-170.

 <http://doi.org/10.22059/JURBANGEO.2022.339760.1667>

* . Corresponding author (Email: rasol_heidary@kashanu.ac.ir)

Copyright © 2022 The Authors. Published by University of Tehran. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Urban public spaces, as the most important part of cities, are an essential element for social life, which cause movement in urban spaces, exchange of information and awareness of sociability, and enrich the quality of urban environments. The urban space is far more than its physical dimension and includes all dimensions of our existence. In fact, public spaces are a catalyst for simultaneous presence, development, and prosperity, which is highly dependent on social life among people. In addition, the public space is a stage for refining the conflicts and parallels of people's political, social, and economic demands. Urban pedestrian environments are multi-functional and dynamic public arenas that play an essential role in providing visual comfort and entertainment for citizens. The sidewalk is one of the most important urban spaces and public arenas. The construction of sidewalks and urban pedestrian space is nowadays considered a basic indicator of sustainable development and improving the quality of life in cities and can be a link for pedestrian mobility or a place for social interaction. The neighborhoods of Kashan are often formed around the axis of a mosque or holy shrines. These historical passages, which are covered in the center of the neighborhoods, are called passages. Some of the most important centers or passages in Kashan city are Baba Vali Pass, Pankhel Pass, Darb Bagh Pass, Se Souk Pass, Isfahan Gate Pass, Paqban Pass, Mohtsham Pass, Sultan Amir Ahmad Pass, and Abanbar Khan Pass. It seeks to compare the recreated public spaces with the nature of the effect on the quality of the environment and neighborhood identity, and finally, to analyze the degree of realization of success and failure and the challenges facing it. Therefore, the current research seeks to answer the questions as follows:

-To what extent has the project of re-creating historical pedestrian crossings in Kashan city improved the environmental quality and neighborhood identity?

-Among the factors affecting the project of re-creating the historical pedestrian crossings of Kashan, which variable is more important?

Methodology

The current research is known as descriptive-analytical research in terms of its exploratory-cognitive purpose and as quantitative research in terms of data. In order to achieve the objectives of the research, a documentary and a field study (questionnaire) were exploited. SPSS software was used for data processing, and descriptive statistical methods of t-test inferential statistics were used according to the measurement level of the variables. Also, structural equation modeling in AMOS software was exerted to identify variables and measure the reconstruction of historical pedestrian crossings.

Results and discussion

The analysis of the findings shows that considering the negative value of T statistics in the indicators (neighborhood authenticity, sense of belonging, and aesthetics) and comparing the average of the indicators with the standard value of the number (3). The results show that the average of the indicators is 2.69, 2.99, and 2.2, respectively, which are below the average value and unfavorable. Three indicators (social interactions, livability and security) are in a semi-optimal situation with an average of 3.26, 3.27, and 3.07 have, so it can be said that the socio-cultural recreation of historical walks with the approach of improving the environmental quality and neighborhood identity according to the significance level (0.000) and comparing it with the permissible error of 0.5 and with the confidence level of 0.95 in a semi-optimal situation and the indicators are below the average level of quality; therefore, it can be concluded that the project of re-creating historical pedestrian crossings in the city of Kashan in order to improve and improve the environmental quality and neighborhood identity is in a semi-optimal condition by the relevant trustees, and they

only pay attention to the physical dimension and achieve their goals according to the opinion. Citizens have yet to realize this fully; also, the findings of the second-order factor model show that the security factor has the highest factor load with a weight of 0.98 and has been more effective than other factors on the socio-cultural recreation of historical walks. After the security factor, there is a sense of belonging, ranked second with a factor load of 0.94. The livability factors, the neighborhood's authenticity, and social interactions are ranked third, fourth and fifth with factor weights of 0.47, 0.49, and 0.44, respectively. Thus, among the multiple factors of re-creating historical pedestrian crossings in Kashan city, the security factor has had the most impact on the environmental quality and neighborhood identity. The higher factor load of the security index indicates the confirmation of the research hypothesis.

Conclusion

This research tried to measure and evaluate the desirability of the reconstruction project of the historical pedestrian crossings of Kashan city with the approach of improving environmental quality and neighborhood identity. For this purpose, six dimensions

such as social interactions, neighborhood authenticity, livability, security, sense of belonging, and aesthetics, and 75 items were used. The opinions of 150 citizens were collected using a questionnaire related to these dimensions and entered into SPSS software. Then it was analyzed using one-sample t-test and confirmatory factor analysis in AMOS software. The general results of the research indicate the semi-optimal status of the regeneration project on improving the environmental quality and identity of the neighborhood.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

سنجش و ارزیابی پروژه‌های بازآفرینی فرهنگی - اجتماعی فضاهای عمومی با رویکرد ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای مطالعه موردی: پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان

رسول حیدری سورشجانی^۱ - گروه جغرافیا و اکوتوریسم، دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران
ابوذر وفایی - گروه جغرافیا و اکوتوریسم، دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران
کامران دولتیاریان - گروه جغرافیا و اکوتوریسم، دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران

چکیده

عدم وجود سازوکار ارزیابی در نظام برنامه‌ریزی باعث شده است که پس از اجرای طرح‌ها و پروژه‌های بازآفرینی بافت‌های فرهنگی - تاریخی کهن تلاشی برای ارزیابی این قبیل برنامه‌ها انجام نشود و پیامدهای این طرح‌ها مورد غفلت و فراموشی قرار گیرند. هدف پژوهش حاضر سنجش و ارزیابی پروژه بازآفرینی فرهنگی - اجتماعی فضاهای عمومی با رویکرد ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای در پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان می‌باشد. روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و پیمایشی می‌باشد و برای تحلیل داده‌ها از معادلات ساختاری و آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده گردید. نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه‌ای پژوهش نشان داد که وضعیت شاخص‌های اصالت محله، احساس تعلق و زیباشناختی در محدوده مورد مطالعه در حالت نامطلوب و پایین‌تر از سطح متوسط کیفیت قرار گرفته‌اند و ارزیابی هر یک از شاخص‌های تعاملات اجتماعی، زیست‌پذیری و امنیتی محلات نشان داد که شاخص‌ها در حالتی نیمه مطلوب قرار دارند. همچنین نتایج مدل عاملی مرتبه دوم نشان داد که اهمیت دادن به شاخص بازآفرینی در محلات مورد مطالعه باعث بالا رفتن شاخص امنیتی به میزان ۰/۹۸، شاخص احساس تعلق به میزان ۰/۹۴، شاخص زیست‌پذیری به میزان ۰/۷۴، شاخص اصالت محله به میزان ۰/۴۹، شاخص تعاملات اجتماعی به میزان ۰/۴۴ و شاخص زیباشناختی به میزان ۰/۳۴ می‌گردد؛ بنابراین امروزه اهمیت تک بُعدی به پروژه‌های بازآفرینی شهری در محلات نمی‌تواند به‌تنهایی به موفقیت در فضاهای شهری منجر شود و همواره باید به ساختاری منسجم، پیوسته و مطلوب از تمام ابعاد کالبدی - بصری، عملکردی، ادراکی، معنایی و محیطی توجه گردد و نیازهای شهروندان در اولویت قرار بگیرد.

اطلاعات مقاله

واژگان کلیدی:

بازآفرینی، پیاده‌گذر، فضاهای عمومی، هویت محله‌ای، شهر کاشان.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۱/۰۴/۰۹

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۱/۰۶/۱۱

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۱/۰۸/۱۱

صص. ۱۷۰-۱۴۳

استناد: حیدری سورشجانی، رسول؛ وفایی، ابوذر و دولتیاریان، کامران. (۱۴۰۱). سنجش و ارزیابی پروژه‌های بازآفرینی فرهنگی - اجتماعی فضاهای عمومی با رویکرد ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای مطالعه موردی: پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان مجله پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، ۱۰(۳)، ۱۷۰-۱۴۳.

 <http://doi.org/10.22059/JURBANGEO.2022.339760.1667>

مقدمه

بافت‌های تاریخی شهری در کنار برخورداری از آثار ارزشمند میراث فرهنگی، روایتگر رویدادها و خاطرات مهم سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ملت‌های مختلفی است که در زمان‌های طولانی در آنجا زیست می‌کرده‌اند (Pourahmad et al., 2020: 43). امروزه این بافت‌ها در محاصره تکنولوژی و سازوکارهای برآمده از آن گرفتار شده و به لحاظ ساختاری و عملکردی دچار کمبود گشته و اغلب جوابگوی نیاز ساکنین خود نیستند (Korkmaz and Balaban, 2020: 1). یکی از سیاست‌های نوین در توسعه شهری به‌طور عام و در بازآفرینی بافت‌های نابسامان شهری به‌طور خاص، به‌کارگیری اقدامات و پروژه‌های محرک^۱ توسعه با اهداف تسریع و تسهیل فرایند تحول در این بافت‌ها با بهره‌گیری از مشارکت و توان اجتماعی ساکنان و استفاده از ظرفیت‌های محلی است (سجاد زاده و همکاران، ۱۳۹۶: ۹). این نحوه مداخله در بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد شهری به‌طور خاص، به‌کارگیری اقدامات و پروژه‌های محرک توسعه با اهداف تسریع و تسهیل فرایند تحول در این بافت‌ها با بهره‌گیری از مشارکت و توان اجتماعی ساکنان و استفاده از ظرفیت‌های محلی است. محرک‌های توسعه به‌عنوان بستر کارکردهای اجتماعی و اقتصادی، سبب افزایش انگیزه مشارکت در فرایند بهسازی و نوسازی و همچنین سبب ایجاد تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در بافت موردنظر می‌شود. بازآفرینی شهری متأثر کاملاً از زمینه محور بوده و به‌دوراز هرگونه پیش‌فرض و با شناخت کامل زمینه، عنصر محرک مناسب، از جنس سخت‌افزاری از این رویکرد یا نرم‌افزاری، متناسب با اهداف اصلی و خواست جامعه محلی اتخاذ می‌شود (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۹: ۵۱). پروژه‌های محرک توسعه که پروژه‌های پرچم نیز نامیده می‌شوند، در بافت‌های درون‌شهری و به‌ویژه بافت‌های فرسوده، به‌منظور احیاء کالبدی- محیطی و اقتصادی- اجتماعی و تسریع فرایند تحول به کار گرفته می‌شوند. هدف اصلی استفاده از این پروژه‌ها، به‌کارگیری آن‌ها به‌عنوان محرک توسعه اقتصادی- اجتماعی و محیطی در آن دسته از فضاهای شهری است که دچار فرسودگی کالبدی یا کارکردی شده‌اند، به‌نحوی که بتوان از تأثیرات مثبت این پروژه‌ها در بافت‌های مربوطه و باز زنده سازی آن‌ها استفاده نمود (انجم شعاع و همکاران، ۱۳۹۸: ۶۹).

شهر به‌عنوان محیط زندگی انسان باید قابلیت ایجاد ادراک هویت فضایی، احساس تعلق و ادراک زیبایی را، که ارتباطی تنگاتنگ با یکدیگر دارند، دارا باشد. به‌گونه‌ای که ایجاد آرامش، زیست‌پذیری، امنیت و لذت را در آنان موجب گردد (عامری سیاهویی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱). بناهای فرهنگی و هویتی، بازارها، گره‌ها، پاتوق‌ها، فضاهای تاریخی نقش نشانه‌های شهری را دارند و با کمکی که در شکل‌گیری تصویر ذهنی دقیق و روشنی که از شهر دارند موجب شکل بخشی به هویت کالبدی فضای شهری می‌شوند (حسنی میانرودی، ۱۳۹۸: ۲۴۲). از این رو می‌توان گفت که هویت محله‌ای هر شهر تجلی فرهنگ در محیط است (بزرگر، ۱۳۹۶: ۸۸)؛ و دل‌بستگی مکانی به پیوند مردم با مکان‌ها اشاره دارد (Colley & Craig, 2019: 71).

فضاهای عمومی شهری به‌عنوان مهم‌ترین بخش شهرها، عنصر ضروری برای زندگی اجتماعی هستند که سبب حرکت در فضاهای شهری، تبادل اطلاعات و آگاهی اجتماع‌پذیری و همچنین غنی‌سازی کیفیت محیط‌های شهری می‌شوند (نظم فر و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۳۴). فضای شهری چیزی به‌مراتب بیش از بعد کالبدی آن و دربرگیرنده همه ابعاد وجودی ماست (بزرگر، ۱۴۰۰: ۴۴). در واقع فضاهای عمومی، کاتالیستی^۲ برای هم‌زمانی^۳ حضور به شمار می‌آید که

1 . Catalyst projects

2 . Catalyst

3 . Simultaneity

توسعه و رونق آن به شدت به زندگی اجتماعی^۱ در میان مردم وابسته است (Cheliotis, 2020: 4). افزون بر این، فضای عمومی صحنه‌ای برای پالایش تعارض‌ها و تشابهات خواسته‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی افراد است (Androulaki et al, 2020: 294). محیط‌های پیاده راهی شهری، عرصه‌ای عمومی چند کارکردی و پویا هستند که در تأمین آسایش بصری و تفریح شهروندان نقش اساسی دارد (رمضانی، ۱۳۹۹: ۴۴). پیاده راه یکی از مهم‌ترین فضاهای شهری و عرصه‌های عمومی در شهرهاست (کلانتیری خلیل و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۵۶؛ کریمی دهکردی و عبداللهی، ۱۳۹۶: ۸۴). احداث پیاده راه و فضای پیاده شهری، امروزه یک شاخص اساسی توسعه پایدار و ارتقا کیفیت زندگی در شهرها به حساب می‌آید (Gregg, 2018: 4)؛ و می‌تواند پیونددهنده تحرک عابر پیاده یا مکانی برای برقراری تعاملات اجتماعی باشد (Anciaesa et al, 2017: 13). پیاده راه‌ها علاوه بر اینکه معابری با بالاترین میزان نقش اجتماعی هستند، محل حضور شهروندان و مشارکت آنان در زندگی جمعی نیز هستند و باید در مقیاس همه شهر عمل کنند و پذیرای گروه‌های مختلفی از افراد باشند (پورا احمد و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۸۰). در واقع این ایده در پی بازآفرینی فضای شهری، از جمله فضاهای مراکز شهرها به‌ویژه در شهرهای اروپایی و آمریکای شمالی است که از طریق افزایش حضور انسان‌ها در فضای شهری محقق می‌شود و این جذب بیشتر افراد و افزایش استفاده از محدوده‌های پیاده مدار رابطه معنی‌دار با کاربری‌های مستقر در آن‌ها دارد (Im et al, 2019: 245). همچنین این اندیشه در قالب مفهوم پیاده راه‌سازی و پیاده مداری مطرح شد به مفهوم مسیری برای عابر پیاده است (Villani et al, 2021). پیاده راه‌سازی در حالت کلی به افزایش دسترسی منجر شده است و به زیست پذیر شدن فضاهای شهری و در نتیجه به شهر در حالت کلی کمک می‌کند (Ozdemir & Selcuk. 2017: 10-23).

اهمیت توجه به عابر پیاده و مناسب‌سازی محیط شهری برای حضور افراد در فضاهای شهری از چالش‌های پیش رو در کلان‌شهرهای امروزی است که بایستی اندیشه‌های طراحی و ساخت شهرها را تغییر داد تا نیازهای روحی و روانی شهروندان تناسب با خواسته‌های آن‌ها برآورده گردد (Yu et al, 2020: 147)؛ بافت‌های قدیمی و تاریخی شهرها تجلی‌گاه آداب و سنن نیاکان، اندیشه و باورهای ملی و سنتی ما و منبع نمادین خاطرات، تعلقات و تصورات ما هستند که می‌توانند نقشی بی‌بدیل در هویت‌سازی جوامع در عصر پیشرفته ایفا کنند بر این اساس احیا و بازگرداندن زندگی و ایجاد شرایط مناسب در بافت‌های تاریخی که با گذر زمان به بافت فرسوده تغییر نام داده‌اند، به دلیل وجود ارزش‌های اجتماعی فرهنگی و کالبدی اهمیت و ارزش والایی دارند (شاطریان و همکاران، ۱۳۹۶: ۲)؛ بنابراین بازآفرینی شهری، رویکردی برای توسعه درون‌زای شهری است و در حقیقت به‌کارگیری توان‌های بالقوه و بالفعل موجود در برنامه‌ریزی‌های شهری، تلاش در جهت ایجاد تعادل در نحوه توزیع کیفی و کمی جمعیت، هماهنگی میان نیازهای زندگی اجتماعی و گریز از فقر شهری و در نهایت استفاده از مشارکت و پویای اجتماعی مردم است. در این راستا لزوم بازنگری در اقدامات مربوط به بازآفرینی در مکان‌های تاریخی فرهنگی به‌منظور استفاده از امکانات و پتانسیل‌ها و ارتقاء حس تعلق و در نتیجه هویت‌مندی محلات احساس می‌گردد (نادریان، ۱۳۹۶: ۸۷). تصمیم‌گیرندگان و ذینفعان طرح‌ها و برنامه‌های شهری می‌باید همواره از نتایج برنامه‌های انجام‌شده اطلاع پیدا کنند و تغییرات ایجادشده توسط این برنامه‌ها و میزان رضایت از آن‌ها را بسنجند (French et al, 2000). در حوزه ارزیابی طرح‌ها و برنامه‌ها متخصصان این امر، با استفاده از فرایندها و ابزارهایی داده‌های معتبر و قابل‌اعتمادی از عملکرد برنامه به دست می‌آورند (Wholey et al, 2007). یکی از وظایف ارزیابی برنامه، شناسایی پیامدهای ناخواسته منفرد از اهداف برنامه است که شناسایی این پیامدها می‌تواند از پتانسیل آسبایی که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به شهروندان متأثر جلوگیری نماید. پیامدهای ناخواسته عموماً به‌عنوان پیامد خطا

یا ناآگاهی در نظر گرفته می‌شود و بیشتر مواقع سیاستمداران تمایل به انکار وجود آن‌ها یا نادیده گرفتن آن‌ها دارند. با ارزیابی می‌توان نتایج ناخواسته را تا حد زیادی حذف کرد (Jabeen, 2018).

محلات کاشان غالباً حول محور مسجد یا امام‌زاده‌ای شکل گرفته‌اند این معابر تاریخی که در مرکز محلات که به صورت مسقف و سرپوشیده بوده به نام گذر خوانده می‌شوند. برخی از مهم‌ترین مراکز محلات یا گذرهای شهر کاشان عبارت‌اند از گذر بابا ولی، گذر پانخل، گذر درب باغ، گذر سه سوک، گذر دروازه اصفهان، گذر پاقبان، گذر محتشم و سلطان امیر احمد و گذر آب‌انبار خان می‌باشند، در همین راستا پژوهش حاضر به دنبال آن است که فضاهای عمومی بازآفرینی شده را با ماهیت اثرگذاری بر روی کیفیت محیط و هویت محله‌ای مقایسه کند و در نهایت میزان تحقق موفقیت و شکست و چالش‌های پیش روی آن را تحلیل کند؛ بنابراین پژوهش حاضر در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است که پروژه بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی در شهر کاشان تا چه اندازه باعث بهبود و ارتقاء وضعیت کیفیت محیطی و هویت محله‌ای شده است؟ در میان عوامل اثرگذار بر پروژه بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان کدام سنججه از اهمیت بیشتری برخوردار است؟ سپس با انجام تحقیق و مشاهده وضعیت سعی شده است جواب صحیح و منطقی برای فرضیات مطروح شده ارائه گردد که عبارت‌اند از:

- بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان باعث افزایش زیست‌پذیری، امنیت محلات، اصالت محله، تعاملات اجتماعی و احساس تعلق خاطر در محلات شده است.

- عامل امنیتی نقش و اثرگذاری بیشتری در بهبود و ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای دارد.

مبانی نظری

بازآفرینی اجتماعی و فرهنگی

واژه بازآفرینی شهری معانی متفاوتی دارد و در عمل می‌تواند طیفی از فعالیت‌های بزرگ‌مقیاس برای ارتقای رشد اقتصادی تا مداخلاتی در حد محله‌ها و واحدهای همسایگی به منظور ارتقای کیفیت زندگی را در برگیرد و به خلق فضاهای شهری جدید با حفظ ویژگی‌های اصلی فضایی (کالبدی و فعالیتی) منجر می‌شود (جوان مجیدی و همکاران، ۱۳۹۹: ۳۴). بازآفرینی را مجموعه‌ای از اقدامات باهدف بهبود کیفیت زندگی ساکنان از طریق تسهیل یا سازمان‌دهی دارایی‌های محلی و مشارکت مدنی در فضاهایی که از نظر منابع اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی یا زیرساختی در محرومیت هستند، تعریف می‌کنند (Rabbiosi, 2020: 1). بهبود شرایط اجتماعی با توجه به ارزش‌های همه گروه‌های اجتماعی از اهداف بازآفرینی شهری محسوب می‌شود و توجه به حفظ ارزش‌های فرهنگی و حفاظت از ثروت‌های بومی در جهت اعتلای نقش فرهنگی بازآفرینی شهری در محیط اجتماعی، از اهمیت بسیاری برخوردار است. بازآفرینی شهری سعی در حفظ و ارزش‌های فرهنگی در فضاهای شهری دارد. ایجاد مراکز فرهنگی و هنری و گذراندن اوقات فراغت و ارتقاء میراث تاریخی و استفاده از صنعت گردشگری به همراه جذب مؤسسات دانشگاهی و تحقیقاتی در بسیاری موارد به‌عنوان موتور محرک بازآفرینی شهری محسوب می‌گردد (محمد زاده لطفی، ۱۳۹۹: ۶۹). بازآفرینی فرهنگی، رویکردی نوین در بازآفرینی بافت‌های قدیم شهری است که بر اساس آن، مداخله برای ساماندهی این بافت‌ها مستلزم توانمندسازی اجتماعی در کنار توانمندسازی کالبدی است. اگرچه رفع مشکلات کالبدی این بافت‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است، اما شناسایی و لحاظ کردن ارزش‌های فرهنگی و تاریخی آن‌ها برای بازگرداندن حیات اجتماعی و بازدهی اقتصادی ناشی از فعالیت‌های فرهنگی نیز مورد تأکید است (عباسی و همکاران، ۱۳۹۶: ۳).

فضاهای عمومی شهری

فضای شهری به ترکیبی اطلاق می‌شود که از فعالیت‌ها، بناهای مختلف فرهنگی، تاریخی، اجتماعی، اداری، تجاری و مانند آن و عناصر و اجزای شهری به صورتی آراسته، هماهنگ و واجد نظم و زیبایی و بالطبع بارزش‌های بصری تشکیل می‌گردد و از نظر فیزیکی دارای بدن‌های محصورکننده هست (عبدالله زاده فرد، ۱۳۹۵: ۲۳۰). فضاهای شهری یکی از عناصر ساخت فضایی و هویت‌بخش شهر است که همراه با تاریخ یک ملت در ادوار مختلف به وجود می‌آید، شکل می‌گیرد و دگرگون می‌شود. این عنصر که فعالیت‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و یا سیاسی همواره در آن جریان داشته است، همیشه با قلب تاریخ شهر می‌تپیده و سرگذشت شهر را رقم می‌زده است (عدالت و پژواک، ۱۳۹۶: ۸۰). فضاهای عمومی شهری از مهم‌ترین اجزاء و عناصر شهر محسوب می‌شوند، این فضاها حل برقراری ارتباط میان حکومت با مردم و مردم با مردم است. در این فضاها شهروندان اجتماعی‌تر می‌شوند، فرهنگ شهری شکل می‌گیرد و منتقل می‌شود، شهروندان با شهر ارتباط برقرار می‌کنند، خاطره سازی می‌کنند و حس تعلقشان به شهر بیشتر می‌شود و در قبال شهر مسئولیت‌پذیرتر می‌شوند (محسنی، ۱۳۹۹: ۱۰۰). فضای عمومی فضایی است که عموم شهروندان از هر قشر، سن، نژاد و صنفی حق ورود و حضور در آن را بدون هیچ محدودیتی دارا می‌باشند (تیموریان و همکاران، ۱۴۰۰: ۶۰).

پیاده‌گذر (معبّر پیاده)

از فضاهای پیاده جذاب، گذرهای مسقف بوده که به علت آسایش و عملکرد نشانه‌ای، از دید حفاظت تاریخی ارزشمند هستند (کوهن، ۱۳۹۴: ۶۰). گذر یکی از اجزای اصلی تشکیل‌دهنده بافت‌های شهری، در حین ایفای نقش پیوند فضایی بافت شهر، باعث ایجاد انسجام فضایی آن شده و از اصلی‌ترین آرمان‌های آن، ایجاد تفاوت‌های منحصربه‌فرد و کیفیت‌های گوناگون مکانی یا همان هویت متمایز و مشخص بوده است. گذر عامل دسترسی، اتصال، مفصل‌بندی و خرید، بستر فعالیت‌هایی چون تعاملات اجتماعی، تبلور بصری و معنایی بوده؛ بدین ترتیب، واسطه میان انسان، ادراک و احساس با فضا است (براتی و سلیمان نژاد، ۱۳۹۰: ۱۹). گذرها و معابر به‌مثابه یکی از عناصر اصلی ساختار بافت‌های تاریخی مطرح بوده که شبکه اصلی رفت‌وآمد و ارتباط شهری در آن‌ها صورت می‌گرفته و در تمام وسعت بافت، محلات و مناطق مختلف شهری را به هم پیوند می‌داده‌اند (سلطانی محمدی، ۱۳۹۷: ۵۴). از سوی دیگر گذر تنها وسیله ارتباطی و فکری و ذهنی فرد نیز می‌شود. یک گذر شهری فعال می‌تواند یک پتانسیل شهری قلمداد شود چراکه توانایی جاری ساختن زندگی و هیاهوی شهری در مکان‌ها را دارد و می‌تواند سبب رونق مکان‌های متصل به آن گردد (پیرو اولیا و سهیلی، ۱۳۹۵: ۳۹).

محله

محله به‌عنوان کوچک‌ترین واحد شهرسازی از نظر تقسیمات شهری است (پیران هریس و عبدالله طرف، ۱۳۹۹: ۷۹). محله‌ها به‌عنوان یک واحد ساخت شهری از دیرباز از عناصر مهم و مؤثر حیات اجتماعی شهر بودند. نقش و کارکرد محلات موجب می‌شد که افراد ساکن پیوندهای اجتماعی بیشتری نسبت به امروز داشته باشند (رفیعیان و همکاران، ۱۳۹۲: ۸۹). از لحاظ جامعه‌شناسی شهری، محله‌های شهری به مفهوم واحدهای اجتماعی حقیقی هستند که تا حدی به‌صورت اتفاقی و ناخودآگاه به وجود آمده‌اند و با گذشت زمان توانسته‌اند شکل و قالب ثابت و پایداری به خود بگیرند و حریم معینی برای خود تعریف کنند. در حقیقت این محله‌ها از مجموعه افرادی با ویژگی‌های اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و به‌خصوص اقتصادی مشابه تشکیل می‌شود که به‌واسطه نوعی همبستگی و روابط متقابل جمعی به وجود می‌آیند

(Quan, 2017: 869). در تعبیر جغرافیایی، مفهوم محله ضمن دارا بودن مکان معین، به اجتماعی اطلاق می‌شود که در چنین فضایی سکونت دارند و از برخوردهای فراوان "نخستین" یا "رویاری" با یکدیگر بهره‌مند می‌شوند. ماهیت محله از دیدگاه جغرافیدانان شهری و اجتماعی فرصتی برای مردم فراهم می‌آورد تا با یکدیگر دیدار کنند، در گذران زندگی روزمره شرکت جویند و در تلاش به‌منظور غلبه بر مشکلاتشان به همکاری بپردازند (Quan, 2019).

در ارتباط با عنوان و کلید واژگان پژوهش حاضر مطالعات ذیل صورت گرفته است که به‌اختصار به بررسی آن‌ها پرداخته می‌شود. محمدی و فخارزاده (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی نقش پروژه‌های محرک توسعه در بازآفرینی بافت فرسوده در شهر یزد پرداخته و به این نتیجه رسیدند که شاخص‌ها در دو محله گودال مصلی و شیخداد به‌عنوان یک پروژه محرک توسعه آن‌چنان که انتظار می‌رود نتوانسته بر تحرک و توسعه برزن گودال مصلی تأثیرگذار باشد. فارسی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان اصول ساماندهی حفاظت مبنای معابر تاریخی به روش الگوبرداری قیاسی تجارب ساماندهی ایران و سایر کشورها (مورد پژوهی وضعیت ساماندهی یک معبر تاریخی سواره و پیاده اصفهان)، به این نتایج دست یافتند که ساماندهی معابر ایران، ناقص و فاقد برنامه و نگرش حفاظتی است. در نمونه مطالعاتی نیز ساماندهی معبر پیاده و سواره، ناقص با درجه کیفی ضعیف بود. در پایان، اصول ساماندهی حفاظت مبنای معابر بافت تاریخی و عصاره معابر تاریخی، به‌عنوان چارچوب اقدامات آینده ارائه شده‌اند. پویان و همکاران (۱۳۹۸) به بازخوانی نقش عناصر بصری ادراکی گذرهای بافت تاریخی یزد به‌منظور ساماندهی نظام ادراکی شهروندان پرداختند و به این نتیجه رسیدند که عناصر بصری همچون؛ سباباطها، تویزه‌ها و ورودی برخی بناهای عمومی شاخص، اهمیت خاصی در بازخوانی عناصر بصری گذر وقت و ساعت یزد داشتند. در این راستا، ثبت گذر که حفاظت و احیای آن می‌تواند به تثبیت و تشدید نقش گذر در سامان نظام ادراکی ساکنان بینجامد، از جمله راهکارهای حفظ و احیای این گذر تاریخی است. احد نژاد و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان بازآفرینی اجتماعی بافت تاریخی با رویکرد گردشگری شهری در بافت تاریخی شهر زنجان به این نتیجه رسیدند که بیشترین مؤلفه و شاخص تأثیرگذار بر بازآفرینی بافت تاریخی شاخص حس تعلق و بیشترین مؤلفه تأثیرگذار دیگر به‌کارگیری نمادها و نشانه‌های بومی در فضای بافت تاریخی هست. اسمعیل پور و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی و تبیین نقش منزلت اجتماعی محله در گرایش به بازآفرینی در بافت میانی شهر اراک پرداخته‌اند نتایج تحقیق نشان داد که اصالت و منزلت اجتماعی طبقه ساکن در بافت میانی شهر اراک سبب افزایش قیمت بالای زمین و مهم‌ترین علت گرایش به این بافت است. در درجه بعد دسترسی آسان این بافت به مرکز شهر عامل گرایش به آن و افزایش قیمت زمین در این بافت است. همچنین تأثیر پایین بودن هزینه حمل‌ونقل، در تصمیم افراد برای انتخاب این محلات برای زندگی تأیید نشد نهایتاً بازآفرینی این بافت در تغییرات دموگرافی آن و خروج ساکنان بومی و طبقات منزلتی پایین _ به دلیل افزایش هزینه‌های زندگی در این محلات به سبب اعیان‌سازی مورد تأیید قرار گرفت. طیبیان و همکاران (۱۳۹۹) به ارزیابی تحقق‌پذیری اصول و معیارهای بازآفرینی پایدار در راستای برنامه‌ریزی و توسعه پایدار در بافت تاریخی شهر رشت پرداخته‌اند، نتایج نشان داد که پس از اقدامات بازآفرینی، اصل اجتماع مبنایی شرایط نسبتاً مطلوبی در میان اصول و معیارهای بازآفرینی پایدار دارد و اصول جامع‌نگری و فرآیند محوری به ترتیب پایین‌تر از میانگین مطلوب ارزیابی شده است. بی‌شارپ^۱ و همکاران (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با عنوان تعاملات اجتماعی و کیفیت فضای عمومی شهری به بررسی روابط تاریخی و معاصر بین زندگی عمومی و فضای عمومی در شهرهای مختلف پرداختند و تأثیر متقابل این دو متغیر را مورد تحلیل قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که برای بالا بردن کیفیت فضای عمومی نیاز به درک اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و مدرن‌سازی است که محدوده عمومی و اجتماعی را حمایت کند. لنک و

مورا^۱ (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی تأثیر شبکه‌های پیاده بر سرزندگی شهری در مرکز تاریخی سانتیاگو پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد بخش مهمی از سرزندگی شهر سانتیاگو به دلیل ساختار فیزیکی خیابان‌ها، معابر پیاده و گالری‌های تجاری بوده است. این شبکه پیاده سه لایه قادر به معرفی یک تمایز تدریجی از جریان‌های پیاده به داخل بلوک شهری است و در نتیجه سبب تسهیل تنوع اجتماعی ارائه‌دهندگان خدمات و کاربران در مرکز تجاری سانتیاگو می‌شود. یاسین^۲ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان شهر قابل زندگی رویکردی برای عابر پیاده از طریق شهرسازی تاکتیکی با ادبیات تلفیقی با بررسی تجربه‌های مختلف جهانی برای تلفیق زیست پذیری و پیاده مداری تاکتیکی‌هایی را برای جذب پیاده‌روی در مرکز شهری ارائه می‌دهد به طوری که با جوان‌سازی هسته مرکزی شهر می‌توان زنده ماندن کل شهر را احیا کرده و توسعه پایدار شهری را تسریع بخشید. آرلانا^۳ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان پیاده‌روی شهری با توجه به درک عابران پیاده از محیط ساخته‌شده یک بررسی ده‌ساله و یک مطالعه موردی در یک شهر میانی در آمریکای لاتین نشان دادند که در شهرهای آمریکای لاتین امنیت ذهنی و ایمنی و ترافیک مهم‌ترین عوامل مؤثر بر قابلیت پیاده راهی شهرهاست و متفاوت از کشورهای توسعه‌یافته است که پیاده راه‌ها بیشتر مبتنی بر جذابیت محیطی است. دایان^۴ و همکاران (۲۰۲۰) پژوهشی تحت عنوان تفکر رابطه‌ای درباره محیط ساخته‌شده و قابلیت پیاده مداری: مطالعه رفتار پیاده‌روی بزرگ‌سالان در واترلو، انتاریو انجام داده‌اند. در این تحقیق با روش توصیفی تحلیلی محققان تلاش کرده تا دریابند چه رابطه‌ای بین افرادی که به پیاده‌روی می‌روند و محیط محلی آن‌ها وجود دارد و رفتار این افراد در این فضاها چگونه است. نتایج این پژوهش که بر اساس مصاحبه با ۲۰ فرد بزرگ‌سال در واترلو کانادا صورت گرفت بیان می‌کند که رابطه بین فرم ساخته‌شده و پیاده‌روی فراتر از همبستگی‌های تراکم مسکونی و شبکه خیابان‌ها گسترش می‌یابد و مرزهای مبهمی بین رفتار پیاده‌روی سودمند و تفریحی وجود دارد و تصمیم به پیاده‌روی تحت تأثیر عواملی از قبیل ناراحتی، لذت، پرورش ارتباط اجتماعی و برخوردهای اجتماعی بیش از حد است.

جدول ۱. مؤلفه‌ها و شاخص‌های مورد استفاده در پژوهش

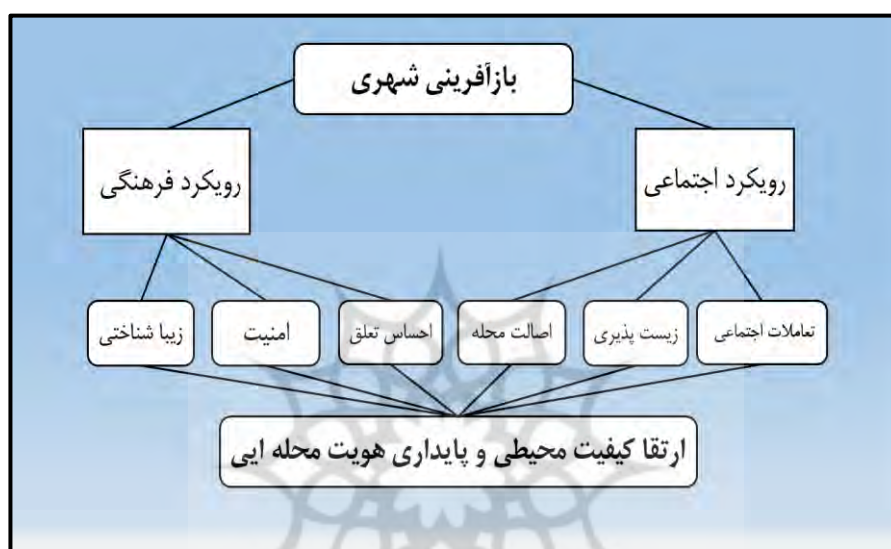
مؤلفه	شاخص	منبع
تعاملات اجتماعی	هویت‌مندی محله، مراودات ساکنین، مکانی برای تفریح خانوادگی، اجتماع‌پذیری، دوری از تنگی و آلودگی محیط مسکونی، جلب رضایت مردم، رفع خستگی و گریز از یکنواختی زندگی، تعامل و تقابل اجتماعی.	حسینی (۱۳۹۷)، محمدی و همکاران (۱۴۰۰)، مولوی و همکاران (۱۴۰۰)، رحیمی (۱۳۹۹)، Cratan (2008)
اصالت محله	ثبات سکونت محله، جذب جمعیت در محله، حیات مدنی محله، کیفیت زندگی در محله، بهبود وضعیت اقتصادی محله، افزایش کارایی نظام محله‌ای، زندگی شبانه در محله، ایجاد آرامش برای گفتگو در محله.	نصیری (۱۳۹۴)، فرشچی و اویسی (۱۴۰۰)، دوستی و همکاران (۱۴۰۰) Scannell & Gifford (2017)
زیست پذیری	سازگار با محیط‌زیست، افزایش پایداری اجتماعی محلات، جذب توریست و گردشگر، احساس شادی در محله، تنوع کسب کار در محله، افزایش حضور و کودکان و زنان در محله، بهبود سلامت عمومی، هماهنگی با بافت محله، استفاده به‌عنوان پاتوق شهری، شهرت و اعتبار شهر، گرایش به قدم زدن در طول روز، افزایش اعتماد به مسئولین، ارائه خدمات بهتر به محله، تنوع کسب کار در محله، سرزندگی کسبه و محله.	یزدانی و همکاران (۱۳۹۶)، سماواتی و رنجبر (۱۳۹۷)، رضویان (۱۳۹۷)، ساسان پور و فرخانی (۱۴۰۰)
احساس تعلق	دوست داشتن محله، ایجاد حس اعتماد، همه‌شمول بودن، جذابیت و مطلوبیت محیطی، توجه به مقیاس انسانی، افزایش ارتباط همسایگان، انسجام اجتماعی در محله، تقویت روحی و روانی افراد، وابستگی عاطفی به محله، داشتن اعتقاد و احساس مثبت به محله، قابل تحمل شدن محله.	گلرخ و پاکزاد (۱۳۹۴)، کاشی و بنیادی (۱۳۹۲)، نوری زاده و همکاران (۱۴۰۰) Florida ویسی و چاره جو (۱۴۰۰)، (2008)
امنیت	کاهش سرقت، کاهش جرم، کاهش پرخاشگری اجتماعی، کاهش اراذل اوپاش، کاهش ناهنجاری در محله، آرامش شهروندان در محله، امنیت افراد سالخورده و بانوان و کودکان، افزایش امدادسانی به محله، ایجاد محیطی ایمن در محله، کاهش ساختمان‌های مخروبه و	Radwan et al. (2019), Lawson (2013) صفایی پور و زارعی (۱۳۹۴)

- 1 . Lunecke & Mora
- 2 . Yassin
- 3 . Arellana
- 4 . Dean

متروکه.	کلانتری و همکاران (۱۳۹۹)
	آزاد خانی و همکاران (۱۳۹۸)
زیباشناسی	Ngesan et al (2012) حوراسفند (۱۳۹۹)، رضویان (۱۳۹۷)
	کیفیت منظر، زیبایی و نورپردازی، جذابیت بصری، خوانایی محله، تنوع رنگ‌ها، نمادسازی، ارتقای چهره محله، هماهنگی با بافت محله، حفظ شخصیت تاریخی شهر، توجه به فرم هندسه و هارمونی، شفافیت بصری در محله، گشایش فضایی در محله، توجه به معماری سنتی، داشتن مکان مکث، رعایت طول و عرض مناسب، رعایت مباحث معماری، توجه به تناسبات بصری، کف سازی مناسب.

جدول ۲. سهم درصدی محلات از توزیع پرسشنامه‌ها

محله	گذر درب باغ	گذر امیر	گذر پانخل	گذر سه سوک	گذر محتشم	گذر باغچه شاهی	جمع
حجم نمونه	۲۴	۲۸	۳۱	۲۳	۲۲	۲۲	۱۵۰
درصد	۱۶	۱۸/۶۶	۲۰/۶۶	۱۵/۳۳	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۰۰

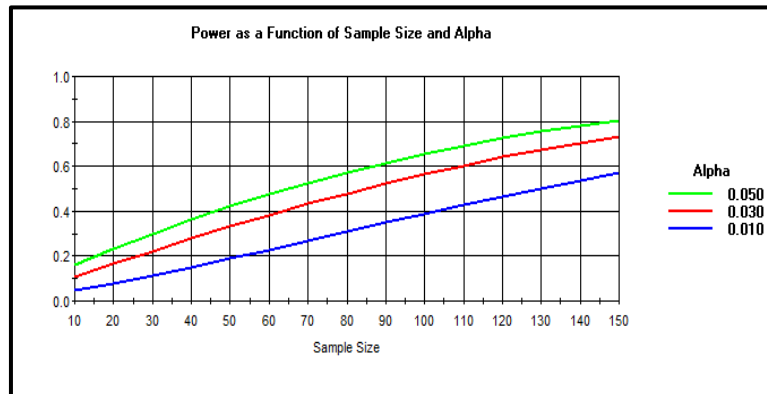

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

روش پژوهش

پژوهش حاضر از حیث هدف اکتشافی - شناختی از لحاظ ماهیت و روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و از نظر داده به عنوان تحقیقی کمی شناخته می‌شود. برای دستیابی به اهداف پژوهش، از دو بخش مطالعه اسنادی و میدانی (پرسش‌نامه) استفاده گردید. برای پردازش داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و با توجه به سطح سنجش متغیرها از روش‌های آماری توصیفی آماره‌های استنباطی آزمون T- test استفاده شد. همچنین جهت تشخیص متغیرها و سنجش بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی، از مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار AMOS استفاده گردید. روش نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده می‌باشد. ابزار تحقیق، پرسشنامه‌ای محقق ساخته هست که در دو بخش سؤالات عمومی و تخصصی، اطلاعات موردنیاز را گردآوری کرده است. ۵ سؤال عمومی، ویژگی‌های توصیفی پاسخگویان را شناسایی کرده است. سنجش‌های تخصصی با بهره‌گیری ۷۰ متغیر شامل تعاملات اجتماعی (۹ گویه)، اصالت محله (۷ گویه)، زیست پذیری (۱۵ گویه)، احساس تعلق خاطر (۱۱ گویه)، امنیت (۱۰ گویه)، زیباشناختی (۱۸ گویه) بود. برای تعیین پایایی ابزار پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. میزان آلفای محاسبه شده برای متغیرهای پژوهش به میزان (۰/۹۵۱) بود که مقدار مناسبی است. با در نظر داشتن موضوع تحقیق نوع فرضیه‌ها، جهت برآورد حجم نمونه از نرم‌افزار Sample Power استفاده شده است و ۱۵۰ نفر به عنوان نمونه مورد مطالعه مورد بررسی قرار گرفت. طراحی ابزار پژوهش به صورت طیف پنج

گزینه‌ای لیکرت و در نتیجه قرار گرفتن عدد ۳ به عنوان حد وسط آزمون، تدوین فرضیات را به شکل رابطه (۱) معلوم می‌دارد: رابطه ۱: $H_0: \mu = 3$ $H_1: \mu < 3$

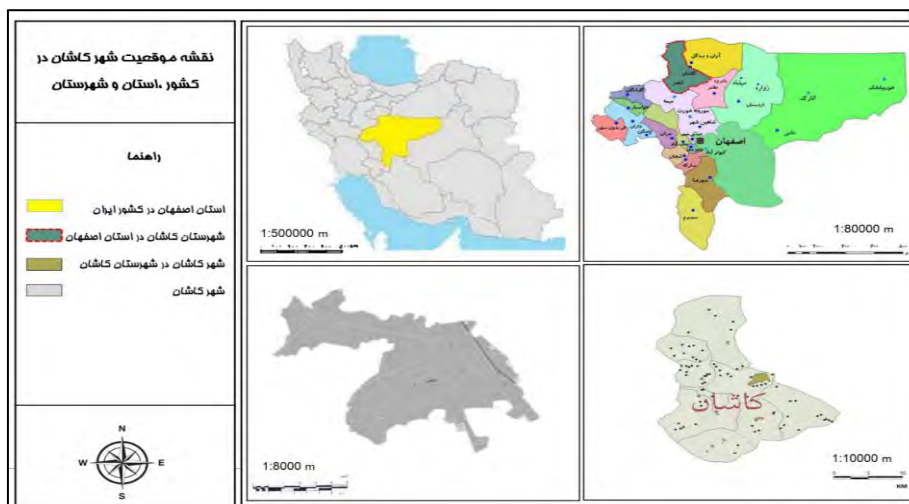
شکل ۲. برآورد حجم نمونه با استفاده از نرم‌افزار سمپل پاور

جدول ۳. مقدار مطلوبیت آلفای کرونباخ شاخص‌های پژوهش

تعاملات اجتماعی	اصالت محله	زیست پذیری	احساس تعلق	امنیت	زیباشناختی
۰/۸۷۳	۰/۸۸۸	۰/۸۹۹	۰/۸۰۴	۰/۷۹۸	۰/۸۸۴
۰/۹۵۱					مجموع

محدوده مورد مطالعه

شهر کاشان بین طول جغرافیایی ۵۰ درجه و ۵۶ دقیقه تا ۵۱ درجه و ۴۹ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۳ درجه و ۳۰ دقیقه تا ۳۴ درجه و ۲۶ دقیقه قرار دارد و ۴۴۰۸ کیلومترمربع مساحت دارد. محدوده بافت تاریخی شهر کاشان به شش محله قدیمی شامل محلات پشت مشهد بالا، بازار، طاهر و منصور، سلطان امیر احمد و درب اصفهان، محتشم و پشت مشهد پایین تقسیم می‌شوند. مساحت بافت تاریخی شهر کاشان ۴۸۲/۵ هکتار با جمعیت ۴۴۵۵۲ نفر است که از شمال به خیابان‌های طالقانی و کاشانی، از جنوب به خیابان‌های یثربی و غیاث‌الدین جمشید، از غرب به خیابان ملا محسن و از شرق به بلوار خلیج فارس محدود شده است. در این پژوهش مهم‌ترین گذرهایی که طی چند سال اخیر در بافت تاریخی شهر کاشان با شیوه و سبک یکسانی نوسازی، بهسازی و بازسازی شده است مورد ارزیابی قرار گرفت، که عبارت‌اند از گذر میدان امیر، گذر پانخل، گذر درب باغ، گذر سه سوک، گذر باغچه شاهی و گذر محتشم (سید ابراهیم) می‌باشند. عملیات مرمت و استحکام‌بخشی، بهسازی و نوسازی بناها و گذرهای تاریخی ذکر شده در بافت تاریخی شهر کاشان از ردیف‌های اصلی بودجه و اعتبارات عمرانی شهرداری کاشان با مشارکت میراث فرهنگی شهرستان کاشان انجام گرفته است که مجموع اعتبار هزینه شده برای این پروژه‌ها طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۰ حدود ۱۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده است (شهرداری کاشان، ۱۳۹۶).

شکل ۳. موقعیت جغرافیایی شهر کاشان

شکل ۴. تصاویر گذرهای مورد مطالعه در بافت تاریخی شهر کاشان

یافته‌ها

در این قسمت به بررسی ویژگی‌های عمومی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه پرداخته می‌شود. در میان شرکت‌کنندگان در تحقیق مردان ۶۶/۹ درصد و زنان ۳۴/۱ درصد بعد جنسیتی تحقیق را تشکیل می‌دادند، ۵۰/۸ درصد افراد را متأهلین و ۴۹/۲ درصد افراد را مجردین تشکیل داده‌اند، وضعیت سنی پاسخ‌دهندگان بدین صورت بود که کم‌ترین سن فرد پاسخ‌دهنده ۱۵ سال و مسن‌ترین فرد پاسخ‌دهنده به سؤالات دارای سن ۶۱ سال بود، همچنین وضعیت تحصیلی افراد بدین شرح است که ۱۵/۶ درصد افراد زیر دیپلم، ۴۹/۲ درصد دیپلم، ۲۹/۶ درصد افراد لیسانس، ۰/۵ درصد افراد فوق لیسانس و ۰/۵ درصد دیگر دارای مدرک تحصیلی دکترا بودند، در نهایت وضعیت شغلی پاسخ‌دهندگان به این صورت

بود که ۱۲/۶ درصد افراد کارمند، ۷۵/۴ درصد افراد شغل آزاد، ۲/۵ درصد افراد را زنان خانه‌دار و ۹/۵ درصد افراد فاقد شغل و بیکار بودند.

ارزیابی پروژه بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان با رویکرد ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای هدف اصلی آزمون T تک نمونه ایی مقایسه متغیرهای موردنظر با حد وسط در نظر گرفته شده است. این آزمون یک آزمون پارامتریک است که در آن به این موضوع پرداخته می‌شود که میانگین یک جامعه به چه میزان از یک مقدار ثابت بیشتر یا کمتر است. در پژوهش حاضر عدد (۳) در طیف پنج گزینه‌ای لیکرت حد میانه است. در نتیجه میانگین بالاتر از ۳ وضعیت مطلوب و میانگین ۳ و پایین‌تر از ۳ وضعیت نامطلوب را نشان می‌دهد. در صورتی که میانگین واقعی به دست آمده در سنجش هر یک از شاخص‌ها از تست ولیو بیشتر باشد، نشان از مطلوبیت شاخص‌ها و پایین‌تر بودن آن گویای عدم مطلوبیت شاخص‌ها خواهد بود. لازم به ذکر است مجموع متغیرهای بکار رفته در این پژوهش شامل ۷۵ متغیر است که از هر یک گویه ترکیبی ساخته شده و برای آزمون مورد استفاده قرار گرفتند. ساخت یک متغیر ترکیبی از مجموع سنجه‌های بعد بازآفرینی اجتماعی فرهنگی فضاهای عمومی امکان قضاوت کلی در مورد آن را فراهم می‌آورد. تحلیل یافته‌های منتج شده از جدول شماره (۴) نشان می‌دهد که با توجه منفی بودن مقدار آمارهای T در شاخص‌های (اصالت محله، احساس تعلق و زیبانشاخی) و مقایسه میانگین شاخص‌ها با مقدار استاندارد عدد (۳)، نتایج نشان می‌دهد که میانگین شاخص‌ها به ترتیب برابر با ۲/۶۹، ۲/۸۸، ۲/۹۹ می‌باشند و کمتر از مقدار حد وسط قرار دارند و در وضعیت نامطلوب می‌باشند و سه شاخص (تعاملات اجتماعی، زیست پذیری و امنیت) با میانگین ۳/۲۶، ۳/۲۷، ۳/۰۷ در وضعیت نیمه مطلوب قرار دارند، بنابراین می‌توان گفت که بازآفرینی اجتماعی فرهنگی پیاده‌گذرهای تاریخی با رویکرد ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای با توجه به سطح معناداری (۰/۰۰۰) و مقایسه آن با خطای مجاز ۰/۵ و با سطح اطمینان ۰/۹۵ در وضعیت نیمه مطلوب قرار دارند و شاخص‌ها پایین‌تر از سطح متوسط کیفیت قرار گرفته‌اند؛ بنابراین می‌توان چنین استنباط نمود که پروژه بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی در شهر کاشان در راستای بهبود و ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای، از سوی متولیان مربوطه در وضعیت نیمه مطلوب قرار دارد و صرفاً به بعد کالبدی توجه کرده و اهداف خود را با توجه به نظر شهروندان به صورت کامل محقق نکرده است.

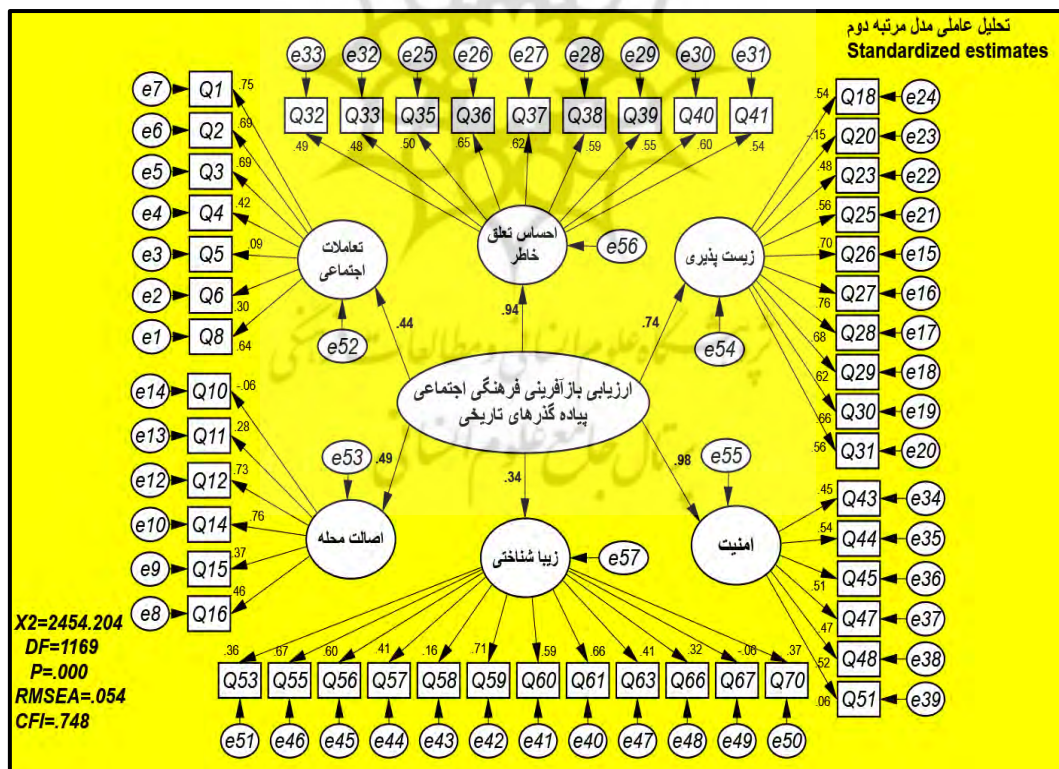
جدول ۴. آزمون T تک نمونه‌ای وضعیت شاخص‌های بازآفرینی اجتماعی فرهنگی پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان

شاخص‌های پژوهش	آماره T	درجه آزادی	سطح معناداری	اختلاف میانگین		نتیجه آزمون
				فاصله اطمینان حد پایین	فاصله اطمینان حد بالا	
تعاملات اجتماعی	۳/۱۳۴	۱۴۹	۰۰/۲	۳/۲۶۸۰	۲۶۰۸۴	نیمه مطلوب
اصالت محله	-۱/۷۸۱	۱۴۹	۰/۷۷	۲/۶۹۱۳	-۳۰۸۷۲	نامطلوب
زیست پذیری	۱/۸۳۷	۱۴۹	۰/۶۸	۳/۲۷۵۷	۲۷۵۷۱	نیمه مطلوب
احساس تعلق	-۲/۴۶۰	۱۴۹	۰/۱۵	۲/۸۸۷۳	-۱۱۲۶۷	نامطلوب
امنیت	۲/۷۱	۱۴۹	۰/۷۸۷	۳/۰۷۴۰	۰۷۴۰۰	نیمه مطلوب
زیباشناختی	-۱/۷۱۹	۱۴۹	۰/۸۸	۲/۹۲۸۴	-۰۷۱۵۸	نامطلوب
میانگین کل شاخص‌ها						۳/۰۲

جدول ۵. میانگین نمانگرهای مورد استفاده در پژوهش

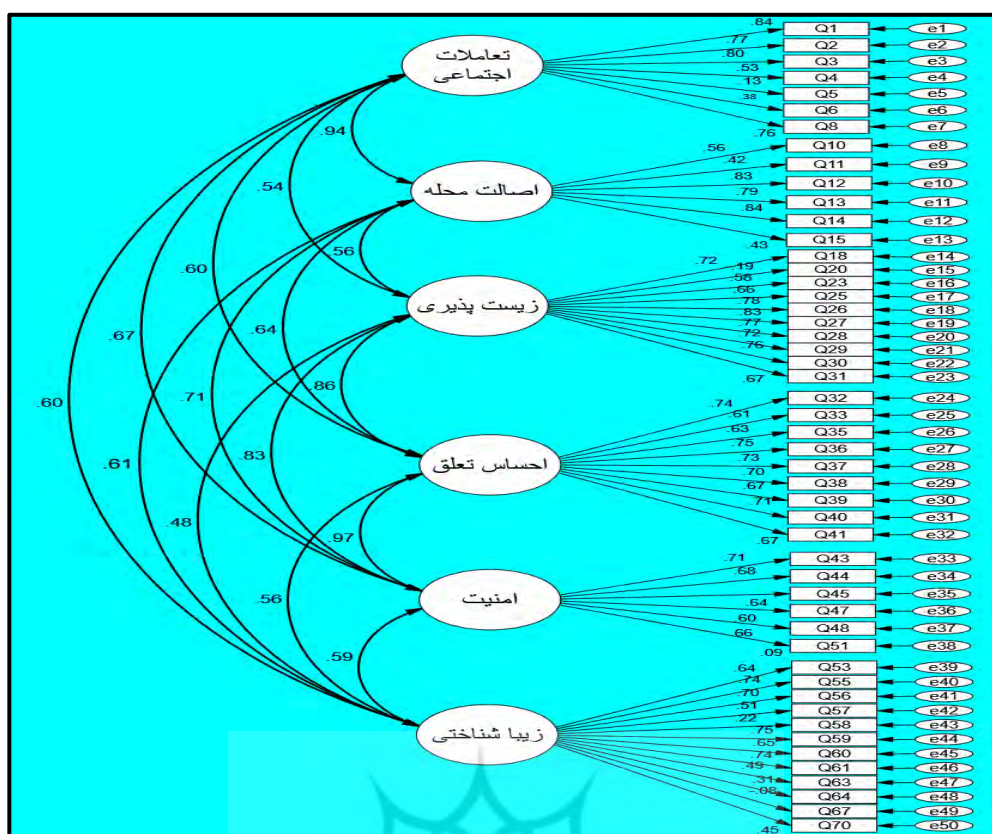
نمانگر	تعداد گویه‌ها	میانگین
تعاملات اجتماعی	۸	۳/۲۶
اصالت محله	۸	۲/۶۹
زیست پذیری	۱۵	۳/۲۷
احساس تعلق خاطر	۱۱	۲/۸۸
امنیت	۱۰	۳/۰۷
زیباشناختی	۱۸	۲/۹۲

اموس یکی از چهار نرم‌افزار اصلی مدل‌سازی (اموس^۱، ای کیو، اس^۲، لیزرل^۳، ام پلاس^۴) است که در مدل‌یابی معادلات ساختاری بسیار توانمند عمل می‌کند. هر چند هدف اصلی از طراحی این نرم‌افزار، مدل‌سازی است اما قابلیت مجموعه‌ای از تحلیل‌های کمی و معمول نیز به‌وسیله آن وجود دارد. نرم‌افزار یادشده در یاری‌رساندن به محققان با استفاده از تحلیل چند متغیره استاندارد مانند رگرسیون، تحلیل واریانس، تحلیل عاملی و همبستگی‌ها نقش بسزایی ایفا می‌کند و ضمن ایجاد امکان ترسیم مدل‌های زیبا به کمک محاسبه آماره‌هایی خاص، فرضیات تحقیق را مورد آزمون قرار می‌دهد؛ بنابراین با توجه به مبانی تئوریک تحقیق مدل عاملی مرتبه دوم بر مبنای متغیر بازآفرینی تنظیم گردید. یافته‌های حاصل از مدل مفهومی تحقیق نشان می‌دهد که از بین شاخص‌های اثرگذار بر پیاده‌گذرهای تاریخی کدام شاخص دارای اهمیت بیشتری بوده و اثرات بارزتری نسبت به بقیه پارامترهای ذکرشده دارا هست، مدل ساختاری پژوهش از ۷ متغیر پنهان و ۵۰ متغیر آشکار تشکیل شده است.

شکل ۵. مدل تحلیلی عاملی تأییدی در حالت برآورد ضرایب استاندارد

- 1 . AMOS
- 2 . EQS
- 3 . Lisrel
- 4 . MPlus

شکل ۶. مدل تحلیلی عاملی تأییدی در حالت برآورد ضرایب کوواریانس

یافته‌های مدل عاملی مرتبه دوم (شکل ۵) نشان می‌دهد که عامل امنیتی بیشترین بار عاملی را با وزن ۰/۹۸ به خود اختصاص داده و بیشتر از سایر عوامل در بر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی پیاده‌گذرهای تاریخی اثرگذار بوده است. پس از عامل امنیتی احساس تعلق خاطر قرار دارد که با بار عاملی ۰/۹۴ در رتبه دوم قرار گرفته است. عامل‌های زیست پذیری، اصالت محله و تعاملات اجتماعی به ترتیب با وزن‌های عاملی ۰/۴۷، ۰/۴۹، ۰/۴۴، در رتبه‌های سوم، چهارم و پنجم قرار گرفته‌اند در نهایت متغیر زیباشناختی وجود دارد که با بار عاملی ۰/۳۴ در رتبه ششم قرار دارد بنابراین می‌توان گفت که در میان عوامل چندگانه بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی در شهر کاشان عامل امنیتی بیش از همه عوامل بر کیفیت محیطی و هویت محله‌ای اثرگذار بوده است بالاتر بودن بار عاملی شاخص امنیتی نشانگر تأیید فرضیه تحقیق است. در برارزهای جزئی مدل ساختاری پژوهش، عامل تعاملات اجتماعی از هفت متغیر اصلی (هویت‌مندی محله، مرادوات ساکنین، مکانی برای تفریح خانواده، اجتماع‌پذیری، کسب نشاط و دوری از محیط مسکونی، جلب رضایت مردم و رفع خستگی و گریز از یکنواختی زندگی در محله) تشکیل شده است در این میان هویت‌مندی محله در شاخص اصلی تعاملات اجتماعی دارای بیشترین وزن رگرسیونی یعنی ۰/۷۵ است و در مرتبه بعدی آن افزایش مرادوات ساکنین و مکانی برای تفریح خانواده به ترتیب با وزن‌های رگرسیونی ۰/۶۹ و ۰/۶۹ قرار دارند. متغیر پنهان اصالت محله از هفت متغیر (ثبات سکونت در محله، آرامش برای گفت‌وگو در محله، افزایش حیات مدنی محله، افزایش کیفیت زندگی در محله، زندگی شبانه در محله، افزایش کارایی نظام محله) تشکیل شده که متغیرهای حیات مدنی محله، آرامش محله با وزن‌های رگرسیونی استاندارد ۰/۷۶ و ۰/۷۳ بیشترین اثر را در این عامل دارند. کمترین اثر متعلق به ثبات سکونت در محله است که نقش کمی در متغیر پنهان مورد نظر ایفا می‌کند. مطابق مدل شاخص زیست پذیری از ۱۰ زیرمجموعه شامل (احساس شادی در محله، جذب توریست و گردشگر، افزایش اعتماد به مسئولین شهری، تنوع کسب کار در محله، حضور زنان و

کودکان در محله، بهبود سلامت عمومی، هماهنگی با بافت محله، استفاده به‌عنوان پاتوق شهری، شهرت و اعتبار محله، قدم زدن در طول روز در محله) تشکیل شده که متغیر بهبود سلامت عمومی داری بیشترین اثر با یار عاملی ۰/۷۶ و متغیر احساس شادی در محله با وزن عاملی ۰/۱۵- کم‌ترین مقدار را به خود اختصاص داده است. برای مدل‌سازی متغیر پنهان احساس تعلق خاطر در محله، ۹ متغیر پنهان شامل (دوست داشتن محله، تقویت روحی و روانی شهروندان، همه‌شمول بودن، جذابیت و مطلوبیت محیطی، توجه به مقیاس انسانی، دل‌بستگی عاطفی به محله، احساس مثبت به محله، قابل‌تحمل شدن محله، افزایش ارتباط با همسایگان) به کار گرفته شد. متغیر مطلوبیت محیطی با وزن ۰/۶۵ بیشترین اثر را در این عامل دارند و کمترین اثر هم به تقویت روحی روانی افراد با ضریب رگرسیونی ۰/۴۸ قرار دارد. شاخص امنیتی هم شامل ۶ متغیر آشکار از جمله (آرامش شهروندان در محله، کاهش سرقت، کاهش پرخاشگری اجتماعی، کاهش ارادل‌واوباش در محله، ایجاد محیطی ایمن در محله، کاهش ساختمان‌های مخروبه و متروکه) هست که کاهش سرقت در محله با وزن عاملی ۰/۵۴ بیشترین وزن رگرسیونی را دارد و کمترین وزن رگرسیونی با مقدار ۰/۰۶- به کاهش ساختمان‌های متروکه و مخروبه اختصاص دارد. درنهایت متغیر زیباشناختی در محله با ۱۲ متغیر مورد بررسی قرار گرفت که با زیر شاخص‌های (کیفیت منظر و نمادسازی، جذابیت بصری، خوانایی محله، تنوع رنگ‌ها، حفظ شخصیت تاریخی شهر، رعایت مباحث معمارانه، داشتن مکان و فضای مکث، گشایش فضایی در محله، شفافیت بصری در محله، توجه به هندسه و هارمونی، توجه به تناسبات بصری و رعایت طول و عرض مناسب) مشخص هست، یافته‌های مدل نشان داد که حفظ شخصیت تاریخی شهر با وزن عاملی ۰/۷۱ دارای بیشترین اثر و تنوع رنگ‌آمیزی پیاده‌گذرها دارای کمترین اثر هست. جدول (۶). میزان ضریب تأثیر و مقدار آماره آزمون است بالاترین ضریب تأثیر طرح‌های بازآفرینی شهری متعلق به امنیت محله است و رتبه‌های دوم و سوم نیز به زیست‌پذیری و احساس تعلق خاطر تعلق دارد و پایین‌ترین ضرایب تأثیر هم به تعاملات اجتماعی و اصالت محله اختصاص دارد.

جدول ۶. بررسی مسیر و رابطه بین متغیرهای پژوهش با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری

مسیر	ضریب تأثیر	T-value	P-value	نتیجه
تأثیر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بر تعاملات اجتماعی محله	۰/۴۴	۶/۷۴۰	۰/۰۰۰	تأیید رابطه
تأثیر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بر اصالت محله	۰/۴۹	۵/۹۷۲	۰/۰۰۰	تأیید رابطه
تأثیر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بر زیست‌پذیری محله	۰/۷۴	۵/۳۷۴	۰/۰۰۰	تأیید رابطه
تأثیر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بر احساس تعلق به محله	۰/۹۴	۸/۳۰۳	۰/۰۰۰	تأیید رابطه
تأثیر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بر امنیت محله	۰/۹۸	۱۱/۳۴۲	۰/۰۰۰	تأیید رابطه
تأثیر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بر زیبایی محله	۰/۳۴	۹/۳۲۶	۰/۰۰۰	تأیید رابطه

در جدول شماره (۷) مقادیر غیراستاندارد خطای معیار، نسبت بحرانی و سطح تحت پوشش مقدار (P) نشان داده شده است. نتایج جدول حاکی از آن است که کلیه پارامترهای لامدا دارای تفاوت معناداری با مقادیر صفر می‌باشند مقدار (P) در کلیه روابط فوق کمتر از ۰/۵ است که نشان می‌دهد کلیه روابط موجود در مدل موردحمایت داده‌های تجربی قرار گرفته‌اند. مقادیر سه ستاره (***) در ستون سطح معناداری به معنای تأیید تفاوت فرضیه با مقدار صفر است. به عبارتی قضاوت کردن به وجود تفاوت معنی‌دار بین ضریب محاسبه‌شده و صفر، به صفر درجه خطا منجر می‌شود. همچنین نسبت بحرانی (CR) مناسب (بیشتر از ۱/۹۶) هست و خطای استاندارد پایین است که نشان‌دهنده این امر است که کلیه روابط موجود در این مدل در سطح مطلوبی قرار دارند.

جدول ۷. نماگرهای اصلی برازش مدل‌سازی معادلات ساختاری پژوهش

نماگر	شناسه	نام متغیر	درجه آزادی	تخمین غیراستاندارد	نسبت بحرانی	نتیجه
نماگرهای اصلی مدل‌سازی	K	بازآفرینی <<<<<< تعاملات اجتماعی	۳۰۲	۰/۴۵	۶/۷۴۰	***
	K	بازآفرینی <<<<<< اصالت محله	۱۲۵۶	۰/۴۳	۵/۹۷۲	***
	K	بازآفرینی <<<<<< زیست پذیری	۱۲۶۷	۰/۵۰	۵/۳۷۴	***
	K	بازآفرینی <<<<<< احساس تعلق	۱۴۹۰	۰/۵۹	۸/۳۰۳	***
	K	بازآفرینی <<<<<< امنیت	۱۵۸۹	۰/۵۲	۱۱/۳۴۲	***
	K	بازآفرینی <<<<<< زیباشناختی	۱۵۷۲	۰/۶۱	۹/۳۲۶	***
	۱/۰۰۰					
تعاملات اجتماعی	A1	تعاملات اجتماعی <<< هویت‌مندی محله	۱/۰۰۰			
	A2	تعاملات اجتماعی <<< مراودات ساکنین	۱۵۱۸	۱/۰۱	۵/۱۴۸	***
	A3	تعاملات اجتماعی <<< مکانی برای تفریح خانواده	۲۰۴	۱/۲۷	۱/۶۰۹	۱/۰۸
	A4	تعاملات اجتماعی <<< اجتماع‌پذیری	۱۸۷۵	۱/۲۵	۶/۹۸۸	***
	A5	تعاملات اجتماعی <<< کسب نشاط و دوری از محیط مسکونی	۱/۱۹۸	۱/۱۴	۱۰/۵۳۱	***
	A6	تعاملات اجتماعی <<< جلب رضایت مردم	۱۸۵۶	۱/۰۱	۱۰/۵۶۸	***
	A7	تعاملات اجتماعی <<< رفع خستگی و گریز از یکنواختی زندگی	۱/۰۸۴	۱/۰۹۷	۱۱/۱۳۳	***
۱/۰۰۰						
اصالت محله	B1	اصالت محله <<< ثبات سکونتی محله	۱/۰۰۰			
	B2	اصالت محله <<< آرامش برای گفتگو در محله.	۷۰۰	۱/۳۱	۵/۳۳۶	***
	B3	اصالت محله <<< حیات مدنی محله	۱/۵۷۲	۱/۰۷	۷/۵۸۰	***
	B4	اصالت محله <<< افزایش کیفیت زندگی در محلات	۱/۳۴۰	۱/۷۷	۷/۵۵۶	***
	B5	اصالت محله <<< زندگی شبانه در محله	۱/۵۹۴	۱/۳۶	۴/۳۵۰	***
	B6	اصالت محله <<< افزایش کارایی نظام محله‌ای	-۱/۴۲	۱/۴۵	-۹/۷۹	۳/۲۸
۱/۰۰۰						
زیست پذیری	C1	زیست پذیری <<< جذب توریست و گردشگر	۱/۰۰۰			
	C2	زیست پذیری <<< احساس شادی در محله	۱/۰۵۴	۱/۰۷۹	۱۳/۴۲۲	***
	C3	زیست پذیری <<< افزایش اعتماد به مسئولین در محله	۹۴۶	۱/۰۷۸	۱۲/۱۱۶	***
	C4	زیست پذیری <<< تنوع کسب کار در محله	۹۰۸	۱/۰۸۲	۱۱/۱۲۲	***
	C5	زیست پذیری <<< حضور و کودکان و زنان در محله	۹۱۲	۱/۰۷۷	۱۱/۷۹۱	***
	C6	زیست پذیری <<< بهبود سلامت عمومی	۷۰۴	۱/۰۷۰	۱۰/۰۸۵	***
	C7	زیست پذیری <<< هماهنگی با بافت محله	۷۸۰	۱/۰۷۸	۱۰/۰۶۱	***
	C8	زیست پذیری <<< استفاده به‌عنوان پاتوق شهری	۶۳۰	۱/۰۷۳	۸/۶۴۸	***
	C9	زیست پذیری <<< شهرت و اعتبار شهر محله	۲/۱۳	۱/۰۸۰	۲/۶۶۱	۱/۰۸
	C10	زیست پذیری <<< قدم زدن در طول روز در محله	۱/۷۷۶	۱/۰۸۰	۹/۶۴۳	***
۱/۰۰۰						
احساس تعلق	D1	احساس تعلق <<< دوست داشتن محله	۱/۰۰۰			
	D2	احساس تعلق <<< تقویت روحی و روانی	۱/۱۶۹	۱/۳۷	۸/۵۳۴	***
	D3	احساس تعلق <<< همه‌شمول بودن	۱/۰۷۷	۱/۲۹	۸/۳۲۰	***
	D4	احساس تعلق <<< جذابیت و مطلوبیت محیطی	۱/۰۴۴	۱/۲۹	۸/۰۹۳	***
	D5	احساس تعلق <<< توجه به مقیاس انسانی	۹۱۳	۱/۱۷	۷/۸۳۳	***
	D6	احساس تعلق <<< وابستگی عاطفی به محله	۱/۱۱۱	۱/۳۶	۸/۱۸۰	***
	D7	احساس تعلق <<< داشتن اعتقاد و احساس مثبت به محله	۹۶۶	۱/۲۵	۷/۷۲۵	***
	D8	احساس تعلق <<< قابل تحمل شدن محله	۸۰۰	۱/۱۲	۷/۱۶۱	***
	D9	احساس تعلق <<< افزایش ارتباط همسایگان	۱/۸۵۷	۱/۱۹	۷/۲۱۴	***
۱/۰۰۰						
امنیت	E1	امنیت <<< آرامش شهروندان در محله	۱/۰۰۰			
	E2	امنیت <<< کاهش سرقت	۱/۳۷۴	۱/۸۲	۶/۹۹۸	***
	E3	امنیت <<< کاهش پرخاشگری اجتماعی	۱/۱۲۳	۱/۶۵	۶/۷۹۲	***
	E4	امنیت <<< کاهش ارادل اوباش	۱/۰۳۲	۱/۶۰	۶/۴۵۶	***
	E5	امنیت <<< ایجاد محیطی ایمن در محله	۱/۱۶۵	۱/۷۰	۶/۸۶۲	***
	E6	امنیت <<< کاهش ساختمان‌های مخروبه و متروکه	۱/۱۵۶	۱/۴۵	۱/۰۷۷	۲/۸۱

۱/۰۰۰			F1	زیباشناختی <<< کیفیت منظر و نمادسازی	
***	۹/۶۳۴	/۰۹۳	/۸۹۲	F2	زیباشناختی <<< جذابیت بصری
***	۱۱/۰۳۵	/۰۹۰	/۹۹۵	F3	زیباشناختی <<< خوانایی محله
/۰۰۴	۲/۸۷۵	/۰۹۵	/۲۷۴	F4	زیباشناختی <<< تنوع رنگ‌ها
***	۷/۰۲۸	/۱۰۰	/۷۰۵	F5	زیباشناختی <<< حفظ شخصیت تاریخی شهر
***	۹/۷۰۸	/۰۹۷	/۹۴۶	F6	زیباشناختی <<< رعایت مباحث معماری
***	۱۰/۶۳۹	/۱۰۲	/۱۰۸۷	F7	زیباشناختی <<< داشتن مکان و فضای مکت
***	۶/۹۶۸	/۰۸۵	/۵۹۳	F8	زیباشناختی <<< گشایش فضایی در محله
***	۵/۴۶۱	/۰۸۲	/۴۴۷	F9	زیباشناختی <<< شفافیت بصری در محله
/۳۲۱	-/۹۹۳	/۰۹۵	-/۰۹۴	F10	زیباشناختی <<< توجه به فرم هندسه و هارمونی
***	۶/۲۷۶	/۰۸۷	/۵۴۵	F11	زیباشناختی <<< توجه به تناسبات بصری
***	۶/۱۲۵	/۰۹۶	/۵۸۵	F12	زیباشناختی <<< رعایت طول و عرض مناسب

جدول شماره (۸) یافته‌های مستقیم و غیرمستقیم مدل ساختاری پژوهش را تبیین می‌کند. نتایج جدول نشان می‌دهد که بهبود وضعیت سلامت عمومی، آرامش محله، هویت‌مندی محله و حیات مدنی محله بیشترین اثرگذاری مستقیم را بر ساختار محیطی و هویت‌مندی محله داشته‌اند و کمترین اثرات غیرمستقیم هم به متغیرهای توجه به تناسبات بصری، احساس شادی در محله، ثبات سکوتی در محله و تنوع رنگ‌آمیزی پیاده‌گذرها تعلق دارند.

جدول ۸. یافته‌های مستقیم و غیرمستقیم مدل ساختاری پژوهش

اثرات مستقیم				
شناسه	Q12	Q1	Q14	Q27
وزن عاملی	/۷۲۸	/۷۵۵	/۷۶۲	/۷۶۳
نماگر	بهبود سلامت عمومی محله	آرامش محله	هویت‌مندی محله	حیات مدنی محله
اثرات غیرمستقیم				
شناسه	Q5	Q10	Q20	Q67
نماگر	توجه به تناسبات بصری	احساس شادی در محله	ثبات سکوتی در محله	تنوع رنگ‌آمیزی پیاده‌گذرها
وزن عاملی	-/۰۱۹	-/۱۰۸	-/۰۲۸	/۰۴۱

در جدول شماره (۹)، برخی از شاخص‌های نیکویی برازش مدل ساختاری تحقیق، ملاحظه می‌شوند. آزمون‌های نیکویی برازش، نشان‌دهنده این است که آیا داده‌ها در حالت کلی با مدل سازگاری دارد یا خیر؛ به عبارت دیگر آیا مدل در حالت کلی قابل قبول هست یا خیر. مطابق این جدول شاخص کای اسکور غیر معنادار^۱ برابر با $2454/204$ و سطح معنی‌داری ($0/000$) که نتیجه‌ای مطلوب را به نمایش می‌گذارد. کای اسکور نسبی^۲ که خواننده می‌شود برابر است با $2/099$ که بسیار مناسب است. در شاخص‌های برازش تطبیقی^۳ و مقادیر نزدیک به یک نشان‌دهنده برازش خوب است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود مقادیر برازش مقتصد^۴ و بزرگ‌تر از $0/6$ است که نشان‌دهنده برازش خوب است. مقدار شاخص ریشه دوم میانگین خطای مربعات^۵ کوچک‌تر از $0/8$ نشان‌دهنده یک برازش خوب مدل است؛ این مقدار نیز کمتر از مقدار استاندارد است و بسیار مناسب است؛ بنابراین، با توجه به جدول زیر، مشخص می‌شود که تمامی ضرایب مسیرهای به‌دست‌آمده معنی‌دار است. به عبارتی اثرگذاری بازآفرینی فرهنگی اجتماعی فضاهای عمومی بر کیفیت

1 . CMIN
 2 . CMIN/DF
 3 . IFI and CFI
 4 . FNNFI and PCFI
 5 . RMSEA

محیطی و هویت محله‌ای در محدوده انتخابی مورد تأیید است و به عبارتی نتایج به‌دست‌آمده از مدل قابل‌اعتماد بوده و می‌توان به استنباط و استنتاج آماری پرداخت.

جدول ۹. شاخص‌های نیکویی برازش مدل‌سازی معادلات ساختاری

نوع شاخص	شاخص	مقدار به‌دست‌آمده	مقدار قابل تأیید	نتیجه
مطلق	CMIN	۲۴۵۴/۲۰۴		
	DF	۱۱۶۹	مقدار P بزرگ‌تر از	تأیید نیکویی برازش
	P	/۰۰۰	۰/۵	
نسبی	RMSEA	/۰۵۴	کوچک‌تر از ۰/۸	تأیید نیکویی برازش
	CMIN/DF	۲/۰۹۹	مقدار بین ۱ تا ۳	تأیید نیکویی برازش
موجز (مقتصد)	FNFI	/۵۸۴	مقدار بزرگ‌تر از ۰/۵	تأیید نیکویی برازش
	PCFI	/۷۱۴	مقدار بزرگ‌تر از ۰/۵	تأیید نیکویی برازش
تطبیقی	IFI	/۹۱۴	مقدار بزرگ‌تر از ۰/۹	تأیید نیکویی برازش
	CFI	/۷۴۸	مقدار بزرگ‌تر از ۰/۹	عدم تأیید نیکویی برازش

بحث

شهرها به میزانی زنده‌اند که به گسترده فرهنگی تاریخی و اجتماعی خود پایبند باشند. یکی از ساختارهای هویت‌بخش به سیمای کالبدی شهرهای تاریخی ایران، مجموعه‌ها و یادمان‌های تاریخی است که به سبب خصوصیات کالبدی و نمادین خود و حادثه‌های جاری در آن همواره هویت‌بخش بوده و موجب خاطرات فردی و جمعی در اذهان افراد و جامعه شهری است بنابراین این آثار در تعریف هویت شهر در فرآیند ادراک بصری شهروندان تأثیرگذار هستند. آثار به‌جای مانده از پیشینیان چه در حوزه معماری و چه در حوزه‌های دیگر فرهنگی، به‌منزله برگ‌های شناسنامه یک تمدن هستند که نه‌تنها هویت، بلکه نحوه زیست، شیوه تفکر و به‌طور کلی تاریخ آن تمدن را بازگو می‌کنند. پیاده‌گذرها و معابر از مهم‌ترین فضاهای شهری و محور اصلی شهرها و به‌تبع آن بافت تاریخی هستند و در دوره‌های مختلف تاریخی هندسه، فرم، بافت شهرها برگرفته از همین راسته‌بازارها و گذرها بود اما با ورود اتومبیل و شهرسازی مدرن و به دنبال آن خیابان‌کشی‌های شطرنجی انسجام و ساختار این بافت‌ها دچار گسیختگی و فروپاشی گردید و عدم توجه به این موضوع ممکن است به بی‌هویتی فضای شهری و مجموعه تاریخی را منجر شود؛ بنابراین بازآفرینی فرهنگی اجتماعی بافت‌های تاریخی ضمن بالا بردن حس تعلق خاطر به مکان در میان شهروندان زمینه مشارکت گسترده آن‌ها را در امور اجتماعی، سیاسی و فرهنگی شهر فراهم می‌کند و این می‌تواند مسیر توسعه شهروندی به‌عنوان یکی از پیش‌نیازهای شهر زیست پذیر و انسانی را فراهم سازد. می‌توان گفت فضاهای فرهنگی تاریخی شهر در صورت نوسازی و بهسازی مطلوب، پاسخی مناسب به تمام نیازهای جسمی، اجتماعی، معنوی انسان و پر کردن بخشی از اوقات فراغت او را می‌دهند و هدف نهایی آن، وصول به حیات اجتماعی مدنی و احساس آرامش در محلات است.

نتیجه‌گیری

در این پژوهش تلاش گردید تا میزان مطلوب بودن پروژه بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی شهر کاشان با رویکرد ارتقای کیفیت محیطی و هویت محله‌ای در مورد سنجش و ارزیابی قرار گیرد. برای این منظور از شش بعد، تعاملات اجتماعی، اصالت محله، زیست پذیری، امنیتی، احساس تعلق و زیباشناسی و ۷۵ گویه استفاده گردید. نظرات ۱۵۰ شهروند با استفاده از پرسشنامه در ارتباط با این ابعاد جمع‌آوری گردید و وارد نرم‌افزار SPSS شد. سپس با استفاده از آزمون T تک نمونه‌ای و تحلیل عاملی تأییدی در نرم‌افزار AMOS تحلیل گردید. نتایج حاصله در خصوص نقش

بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی بر ابعاد تعاملات اجتماعی با هشت گویه حاکی از آن است که بر مبنای طیف لیکرت میانگین این شاخص در بین پاسخ‌گویان ۲/۲۶ هست که بیانگر رضایت نیمه مطلوب از آن در بین شهروندان است. در خصوص نقش بازآفرینی بر افزایش اصالت محله از هشت گویه استفاده شد که با میانگین ۲/۶۹ وضعیت این شاخص از نظر پاسخ‌گویان نامطلوب برآورد گردید. بعد سوم از متغیرهای پژوهش شاخص زیست پذیری با ۱۵ زیر شاخص هست که با میانگین ۳/۲۷ در دامنه نیمه مطلوب قرار دارد. ابعاد پنجم و ششم تحقیق با یازده و ده گویه به شاخص‌های احساس تعلق خاطر و امنیت محله‌ای تعلق دارند که با توجه به طیف پنج گزینه‌ای لیکرت دارای میانگین ۲/۸۸ و ۳/۰۷ می باشند که وضعیت مناسبی را با معیار (۳) نشان نمی‌دهند. در نهایت شاخص زیباشناختی با ۱۸ زیرمجموعه مورد بررسی قرار گرفت که از نظر پاسخ‌گویان میانگین این شاخص با مقدار ۲/۹۲ در وضعیت ضعیفی قرار دارد. در مجموع نتایج کلی تحقیق بیانگر این مطلب است که بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی در شهر کاشان اثرات نسبتاً مطلوبی را در محلات مورد مطالعه را در برداشته است و مجموع میانگین این شاخص‌ها در وضعیت نیمه مطلوب با مقدار ۳/۰۲ هست که نتیجه منتج شده از آزمون تی تک نمونه‌ای مؤید این موضوع است. همچنین یافته‌های حاصل از تحلیل مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که عامل امنیتی بیشترین بار عاملی را با وزن ۰/۹۸ به خود اختصاص داده و بیشتر از سایر عوامل در بر بازآفرینی فرهنگی اجتماعی پیاده‌گذرهای تاریخی اثرگذار بوده است. پس از عامل امنیتی احساس تعلق خاطر قرار دارد که با بار عاملی ۰/۹۴ در رتبه دوم قرار گرفته است. عامل‌های زیست پذیری، اصالت محله و تعاملات اجتماعی به ترتیب با وزن‌های عاملی ۰/۴۷، ۰/۴۹، ۰/۴۴، در رتبه‌های سوم چهارم و پنجم قرار گرفته‌اند در نهایت متغیر زیباشناختی وجود دارد که با بار عاملی ۰/۳۴ در رتبه ششم قرار دارد. همچنین برازش‌های جزئی مدل عاملی مرتبه دوم نشان داد که بیشترین بارهای عاملی به متغیرهای، افزایش کیفیت زندگی در محله، بهبود سلامت عمومی افراد محله، هویت‌مندی محله، حیات شبانه محله، رعایت مباحث معمارانه، حضور زنان و کودکان در محله، به ترتیب وزن‌های رگرسیونی ۰/۷۶، ۰/۷۶، ۰/۷۵، ۰/۷۱، ۰/۷۰، قرار دارند و کمترین وزن‌های عاملی هم به ترتیب به متغیرهای حفظ شخصیت تاریخی شهر، جذابیت بصری، توجه به تناسبات بصری، ثبات سکونت در محله، کاهش ساختمان‌های مخروبه، کسب نشاط در محله، با وزن‌های عاملی ۰/۱۶، ۰/۱۵، ۰/۰۶، ۰/۰۶، ۰/۰۹، اختصاص دارند. در نهایت می‌توان از خروجی مدل معادلات ساختاری چنین استنباط نمود که بعد امنیتی نقش و اثرگذاری بیشتری در بازآفرینی فرهنگی اجتماعی پیاده‌گذرهای تاریخی در شهر کاشان ایفا می‌کند. این بعد تعداد سنجش‌گرها را با ۶ متغیر به خود اختصاص داده و این مسئله نشانگر آن است که گستره وسیعی از تبیین شاخص‌های بازآفرینی تحت تأثیر این بعد قرار دارند یا به عبارتی با افزایش یک واحدی در شاخص بازآفرینی میزان امنیت محلات به میزان ۰/۹۸ افزایش پیدا می‌کند.

یافته‌های این پژوهش با یافته‌های دیگر محققین همسو است. پوراحمد و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیق خود نشان دادند که گردشگری بافت تاریخی تبریز در جهت بازآفرینی از بعد اجتماعی- فرهنگی در حد مطلوب، در بعد زیست‌محیطی و کالبدی در حد نسبتاً مطلوب است. صادقی ده چشمه و همکاران (۱۳۹۹) به این نتیجه رسیدند که پتانسیل‌های گردشگری بر بازآفرینی بافت تاریخی در اصفهان از بعد اجتماعی فرهنگی در حد مطلوب و از بعد زیست‌محیطی، کالبدی و اقتصادی در حد نسبتاً مطلوب است. امام‌زادگان و طیبیان (۱۴۰۰) به قرائتی بر بازآفرینی شهری پایدار در بافت تاریخی شهر شیراز پرداختند نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای پژوهش نشان داد که مؤلفه‌های اقتصادی- سرمایه‌گذاری، مدیریت و مقررات، فرهنگی گردشگری، نامطلوب و مشارکت عمومی، اجتماعی جمعیتی، کالبدی عملکردی در وضعیت نیمه مطلوب قرار دارند. پاک‌سرشت و رضایی (۱۳۹۲) در ارزیابی پیامدهای اجتماعی نوسازی محله اتابک (خوب بخت) به این نتیجه رسیدند که تغییر ترکیب اجتماعی محله، کاهش انسجام اجتماعی، از هم‌گسیختگی نظام اجتماعی و بروز اختلاف بین

ساکنین و افزایش آسیب‌های اجتماعی از پیامدهای نامطلوب این طرح گزارش می‌شوند. نتایج پژوهش موحد و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد که اجرای طرح‌های نوسازی و بهسازی از لحاظ ساختار کالبدی نتایج چشم‌گیری در منطقه داشته اما از لحاظ تأثیرگذاری این طرح‌ها بر ساختار اجتماعی و حس تعلق مردم به محل به منطقه ضعیف عمل کرده و در بعضی موارد موجب کاهش سرمایه اجتماعی و حس تعلق مردم به محل زندگی و گسست ساختار و سازمان فضایی محلات شده‌اند. با توجه به وضعیت نسبتاً نامطلوب بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی بر ساختار محیطی و هویت محله‌ای پیشنهادهایی بدین شرح ارائه می‌گردد.

▪ تهیه سند جامع بازآفرینی محدوده‌ها و محلات هدف همراه با تعیین نقش هر یک از دخیلان (دستگاه‌های دولتی، شهرداری، شورای شهر، بخش خصوصی، سرمایه‌داران توسعه‌گران و مالکین و ساکنین) در راستای تحقق مدیریت شهری یکپارچه، هماهنگ و کارا در جهت احیا و ارتقای انسجام پیاده‌گذرها در پروژه‌های محرک توسعه.

▪ برای جلوگیری از تخریب و آسیب بافت کالبدی پیاده‌گذرها می‌توان با ایجاد مسیرهای جدید در خارج از بافت تاریخی و ایجاد دسترسی بهتر با استفاده از فناوری جدید و سنتی از آسیب واردکردن به بافت جلوگیری کرد و با فرهنگ‌سازی مناسب این فضاها را به فضایی ایمن تبدیل کرد.

▪ با توجه به اعتبارات اندک سازمان میراث فرهنگی و سازمان‌های مرتبط با احیا و عمران بافت‌های تاریخی باید از مشاوران ذیصلاح برای انجام مطالعات و طرح‌های شهری و مرمتی و احیا و سامان‌دهی بافت‌های تاریخی امور اجرایی را در قالب تفاهم‌نامه‌هایی با شهرداری با نظارت مستقیم بر حسن اجرای آن، این امر را در مسیر درست هدایت نمود که باعث موفقیت پروژه‌ها و رضایت شهروندان می‌گردد.

▪ با توجه به عدم رضایت شهروندان از پروژه بازآفرینی پیاده‌گذرها، مسئولین شهری باید توجه مضاعفی به مفهوم حقوق شهروندی و رویکرد حق به شهر داشته باشند و مشارکت مردم در امور شناسایی و مشکلات محلات و بازآفرینی شرایط محیطی را مدنظر قرار دهند و از تخصص و مهارت‌های ساکنان محله به‌عنوان سرمایه‌های انسانی محله در راستای افزایش هویت جمعی و اصالت محلات استفاده کنند.

▪ برای ساماندهی و ارتقای کیفی فضاهای شهری، رعایت اصول شهرسازی، برقراری ارتباط بین موضوع المان‌ها و عملکرد آن‌ها رعایت اصول زیبایی‌شناسانه در طراحی، فرم و معماری پیاده‌گذرها و همچنین به‌کارگیری مقیاس انسانی در نمادها، شهری بسیار مفید و مؤثر خواهد بود و همچنین در طراحی و بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی و نشانه‌های شهری بایستی مؤلفه‌های تاریخی بودن، بومی بودن، متمایز بودن، پذیرا بودن، نمای مناسب و محصوریت فضایی در نظر گرفته شود.

▪ افزایش نورپردازی به‌منظور جذب جمعیت برای فعالیت شبانه یا به عبارتی زیست شبانه شهری بهتر است رعایت گردد و سعی شود با افزودن عملکردهای جدید افزودن در این فضاها مکان مناسب برای گروه‌های سنی مختلف شمال سالخوردگان، بانوان و کودکان و گردشگران فراهم آید.

▪ بهتر است در بازآفرینی پیاده‌گذرهای تاریخی از مصالح مناسب و رنگ مناسب استفاده گردد همچنین طراحی‌ها برجسته شوند تا بیشتر در اذهان مردم باقی بمانند و مردم بتوانند ارتباط مؤثرتری با آن‌ها برقرار کنند و در اطراف محلات سنتی شهر کاشان و پیاده‌راه‌های تاریخی نمایشگاه‌های صنایع‌دستی و سنتی بر پا گردد که موجب رونق، پویایی و سرزندگی محلات می‌شود.

تقدیر و تشکر

بنا به اظهار نویسنده مسئول، این مقاله حامی مالی نداشته است.

منابع

- ۱) ابراهیمی دهکردی، ثمینه و خدادادی چمگرانی، الناز. (۱۳۹۹). طراحی رویداد در فضای شهری با رویکرد مکان سازی خلاق. *فصلنامه مطالعات طراحی شهری و پژوهش‌های شهری*، ۳ (۳)، ۲۸-۲۲.
- ۲) احد نژاد، روشتی، محسن؛ حیدری، محمدتقی و محرمی، سعید. (۱۳۹۸). بازآفرینی اجتماعی بافت تاریخی با رویکرد گردشگری (مورد پژوهی: بافت تاریخی شهر زنجان). *فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی منطق‌هایی*، ۱۰ (۳)، ۹۶۰-۹۴۷.
- ۳) اسمعیل پور، فاطمه؛ سرایی، محمدحسین و اسمعیل پور، نجما. (۱۳۹۹). تبیین نقش منزلت اجتماعی محله در گرایش به بازآفرینی آن با کاربست مدل معادلات ساختاری (نمونه مورد مطالعه: بافت میانی شهر اراک). *نشریه مطالعات شهری*، ۱۰ (۳۸)، ۱۸-۳۰.
- ۴) امام زادگان، الهام و طیبیان، منوچهر. (۱۳۹۹). با تحلیل و ارزیابی تحقق‌پذیری معیارهای آن در محال بافت تاریخی شیراز. *نشریه برنامه‌ریزی توسعه کالبدی*، ۶ (۲)، ۲۶-۱۱.
- ۵) انجم شعاع، مریم؛ حناچی، پیروز و اندرودی، الهام (۱۳۹۸) اصول و راهکارهای طراحی ساختارهای میان افزا به مثابه محرک توسعه بافت‌های تاریخی. *فصلنامه شهر ایرانی اسلامی*، ۱۰ (۳۷)، ۷۸-۶۸.
- ۶) آزاد خانی، پاکزاد؛ حسین‌زاده، جعفر و قاسمی‌زاده، رحیم. (۱۳۹۸). تحلیل کیفیت محیط شهری با تأکید بر مؤلفه‌های امنیت در شهر ایلام. *فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری چشم‌انداز زاگرس*، ۱۱ (۴۱)، ۱۷۳-۱۵۱.
- ۷) بذرگر، محمدرضا. (۱۳۹۶). بررسی نقش المان‌های شهری در تقویت هویت کالبدی؛ (مطالعه موردی شهر شیراز). *نشریه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری*، ۱ (۳۰)، ۱۰۰-۸۳.
- ۸) براتی، ناصر و سلیمان نژاد، محمدعلی. (۱۳۹۰). ادراک محرک‌ها در محیط کنترل‌شده و تأثیر جنسیت بر آن - نمونه مورد مطالعه: دانشجویان دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی الزهرا. *نشریه باغ نظر*، ۱ (۱۷)، ۱۹-۳.
- ۹) برزگر، سپیده. (۱۴۰۰). مطالعه تطبیقی شهرهای خطه شمالی و کویر مرکزی ایران از منظر ضرباهنگ‌های تاریخی فضای شهری؛ مورد پژوهی: رشت و کاشان. *فصلنامه مطالعات جغرافیایی نواحی ساحلی*، ۲ (۱)، ۸۰-۴۳.
- ۱۰) پاک‌سرشت، سلیمان و رضایی، رایحه (۱۳۹۲) ارزیابی پیامدهای اجتماعی نوسازی بافت فرسوده در محله اتابک (خوب بخت)، *فصلنامه پژوهش‌های جامعه‌شناختی معاصر*، ۲ (۳)، ۱۴۱-۱۰۷.
- ۱۱) پوراحمد، احمد؛ زنگنه شهرکی، سعید و صفایی، مصطفی. (۱۳۹۵). تحلیل نقش پیاده راه‌های شهری در ارتقای سرزندگی در فضاهای شهری (مطالعه موردی: پیاده راه ۱۷ شهر یور، تهران). *فصلنامه پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری*، ۴ (۲)، ۱۷۵-۱۹۵.
- ۱۲) پوراحمد، احمد؛ فرهودی، رحمت‌اله؛ زنگنه شهرکی، سعید و شفاعت قرا ملک، طهورا. (۱۳۹۹). ارزیابی قابلیت‌های گردشگری بافت‌های تاریخی در جهت بازآفرینی شهری (مطالعه موردی: شهر تبریز). *فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری*، ۱۶ (۵۳)، ۲۰۱-۲۳۲.
- ۱۳) پویان، امیر احسان؛ قنبران، عبدالحمید و حسین‌زاده، عباس. (۱۳۹۸). بازخوانی نقش عناصر بصری ادراکی گذرهای بافت تاریخی یزد به‌منظور ساماندهی نظام ادراکی شهروندان. *فصلنامه مرمت و معماری ایران*، ۱۰ (۲۲)، ۸۵-۷۱.
- ۱۴) پیران هریس، مینا و عبدالله‌زاده، اکبر. (۱۳۹۹). تدوین اصول طراحی محله دوستدار کودک با رویکرد تقویت حس اجتماعی کودکان (نمونه موردی: محله رشیدیه تبریز). *نشریه جغرافیا و برنامه‌ریزی*، ۲۵ (۷۵)، ۸۹-۷۷.
- ۱۵) پیرو اولیا، مرجان و سهیلی، جمال‌الدین. (۱۳۹۵). کیفیت فضای بینابین در گذرهای تاریخی (نمونه موردی: گذر ساغریسازان شهر رشت). *نشریه انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران*، ۱ (۱)، ۴۸-۳۳.
- ۱۶) جوان مجیدی، مجید؛ مسعود، محمد و مطلبی، قاسم. (۱۳۹۹). سنجش عوامل بهبود پایداری اجتماعی در بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد شهری (مطالعه تطبیقی بافت تاریخی و حاشیه‌نشین شهر اردبیل). *فصلنامه نقش جهان*، ۱۰ (۱)، ۴۲-۳۳.

- ۱۷) حسنی میانرودی، نسیم؛ ماجدی، حمید؛ زرآبادی، سعیده؛ زرآبادی، زهرا و زیاری، یوسفعلی. (۱۳۹۸). بررسی تطبیقی میزان خاطره‌انگیزی فضاهای شهری با استفاده از الگوهای نشانه‌شناختی، مورد مطالعاتی: میدان‌های آزادی و حسن‌آباد. معماری و شهرسازی آرمان‌شهر، ۱۲ (۲۹)، ۲۵۵-۲۱۴.
- ۱۸) حسینی‌زاده مهرجردی، سعیده. (۱۳۹۷). بازخوانی عناصر هویت‌بخش معماری و شهرسازی یزد در سفرنامه ابراهیم جکسون. فصلنامه مطالعات ملی، ۱۹ (۱)، ۱۳۰-۱۱۱.
- ۱۹) حوراسفند، نرگس. (۱۳۹۹). ارائه راهکارهای ارتقاء سطح سرزندگی در فضاهای شهری محله امامیه مشهد. دومه‌نامه پژوهش در هنر و علوم انسانی، ۵ (۲۹)، ۵۸-۴۲.
- ۲۰) دوستی، سمانه؛ داوودپور، زهره و زارع، لیلا. (۱۴۰۰). اصالت در بافت تاریخی محله فردوسی شهر تهران با رویکرد پدیدارشناسی. نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، ۲۰ (۶۴)، ۴۳۳-۴۱۳.
- ۲۱) رحیمی، هومن. (۱۳۹۹). بررسی و تحلیل مؤلفه‌های فضای عمومی و شهری به جهت دستیابی به تعاملات اجتماعی (نمونه موردی: منطقه ۱۲ تهران). فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۱۰ (۴)، ۷۰۸-۶۹۱.
- ۲۲) رضویان، محمدتقی و کانونی، رضا. (۱۳۹۷). اثرات اجتماعی و اقتصادی پیاده راه‌سازی در شهر تهران از دیدگاه شهروندان (مطالعه موردی: پیاده راه ۱۷ شهرپور). فصلنامه هویت شهر، ۱۲ (۳۶)، ۳۳-۱۹.
- ۲۳) رفیعیان، مجتبی؛ داداش‌پور، هاشم و فروزنده، محسن. (۱۳۹۲). تحقق‌پذیری برنامه‌ریزی محله محور در بافت‌های فرسوده شهری (مطالعه موردی محله سنگلج تهران). فصلنامه مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای، ۵ (۱۸)، ۱۰۶-۸۹.
- ۲۴) رضانی، محمدابراهیم. (۱۳۹۹). تبیین کیفیت ادراک ذهنی شهروندان از کیفیت عناصر زیست‌محیطی پیاده راه‌های شهری مطالعه موردی: کلان‌شهر تبریز. فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی، ۹ (۳۴)، ۵۴-۴۳.
- ۲۵) ساسان‌پور، فرزانه و فرخانی، مانیا. (۱۳۹۹). بررسی و تحلیل شاخص‌های زیست‌پذیری (نمونه موردی، شهر خرم‌آباد). فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری چشم‌انداز زاگرس، ۱۲ (۴۶)، ۳۰-۷.
- ۲۶) سجاذزاده، حسن؛ حمیدی‌نیا، مریم و دالوند، رضا. (۱۳۹۶). سنجش و ارزیابی ابعاد محرک توسعه در بازآفرینی محله‌های سنتی (نمونه موردی: محله حاجی در بافت تاریخی شهر همدان). نشریه جغرافیا و توسعه، ۱۹ (۴۹)، ۲۲-۱.
- ۲۷) سلطانی محمدی، مهدی. (۱۳۹۷). روش‌شناسی تحلیلی و چارچوب مرمت بناهای معماری با تأکید بر تعیین جایگاه آن‌ها در حوزه‌های مداخله طرح باز زنده سازی محلات بافت‌های تاریخی (نمونه مطالعاتی ساباط‌های محله نوگ‌آباد بافت تاریخی نائین). فصلنامه مرمت و معماری ایران، ۹ (۱۸)، ۶۹-۵۳.
- ۲۸) سماواتی سحر و رنجبر، احسان. (۱۳۹۷). بازشناسی عوامل مؤثر بر شادی در فضاهای عمومی شهری، (مطالعه موردی: محدوده پیاده راه مرکز تاریخی تهران). فصلنامه مطالعات شهری، ۱ (۲۹)، ۱۷-۳.
- ۲۹) شهرداری کاشان. (۱۳۹۶). آرشیو اطلاعات پروژه‌های نوسازی، بهسازی و بازآفرینی شهری.
- ۳۰) صادقی ده‌چشمه، مهرداد؛ ابراهیم‌زاده دستجردی، رضا و قائد امینی هارمونی، عباس. (۱۳۹۹). ارزیابی پتانسیل‌های گردشگری برای بازآفرینی بافت‌های تاریخی شهر (مطالعه موردی: شهر اصفهان). فصلنامه مطالعات مدیریت شهری، ۱۲ (۴۱)، ۷۶-۶۴.
- ۳۱) صفایی پور، مسعود و زارعی، جواد. (۱۳۹۴). برنامه‌ریزی محله محور و بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری با تأکید بر سرمایه اجتماعی. نمونه موردی: محله جولان شهر همدان. مجله آمایش جغرافیایی فضا، ۷ (۲۳)، ۱۴۹-۹۶.
- ۳۲) طیبیان، منوچهر، بحرینی، سید حسین و سید کهربا، سید حسینی (۱۳۹۹) ارزیابی تحقق‌پذیری اصول و معیارهای بازآفرینی پایدار در راستای برنامه‌ریزی و توسعه پایدار بافت تاریخی (مورد پژوهی: بافت تاریخی مرکزی شهر رشت). فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۱۳ (۲)، ۴۲-۲۶.
- ۳۳) عامری سیاهویی، حمیدرضا؛ احمدی سرخونی، فاطمه و سایبانی، بنفشه. (۱۳۹۶). بررسی عملکرد نشانه‌های شهری بر درک مردم از محیط شهری مطالعه موردی: شهر بندرعباس. کنفرانس پژوهش‌های معماری و شهرسازی اسلامی و تاریخی ایران، شیراز.

- (۳۴) عباچی، نوشین؛ نوا، مهلا و معروفی، حسین. (۱۳۹۶). بازآفرینی مبتنی بر فرهنگ در بستر رویداد پایتخت فرهنگی مشهد نمونه موردی: محله عیدگاه شهر مشهد. مجموعه مقالات کنفرانس بین‌المللی برنامه‌ریزی و مدیریت شهری، صفحات ۲۵-۴.
- (۳۵) عبدالله‌زاده فرد، علیرضا. (۱۳۹۵). ارتقای کیفیت فضاهای عمومی شهری راهبردی در شکل‌گیری همبستگی اجتماعی (نمونه موردی: محوطه پیرامونی ارگ کریم‌خان، شهر شیراز). نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۹(۱)، ۲۲۵-۲۴۲.
- (۳۶) عدالت طاهره و پژواک، فضل اله. (۱۳۹۶). بررسی عوامل تأثیرگذار در تبدیل فضای اجتماعی به المان و نشانه شهری از منظر هویت و خاطره جمعی در شهر شیراز نمونه موردی: ارگ کریم‌خانی و دروازه قرآن. فصلنامه مدیریت شهری، ۱۶ (۴۹)، ۷۷-۹۷.
- (۳۷) فارسی، طیبه؛ شاه‌یوندی، احمد و ناسخیان، شهریار. (۱۳۹۸). اصول ساماندهی حفاظت مبنای معابر تاریخی به روش الگوبرداری قیاسی تجارب ساماندهی ایران و سایر کشورها (مورد پژوهی: سنجش وضعیت ساماندهی یک معبر تاریخی سواره و پیاده اصفهان). فصلنامه مرمت و معماری/ایران، ۱۰ (۲۳)، ۱۰۰-۸۳.
- (۳۸) فرشچی، حمیدرضا و اویسی، حانیه. (۱۴۰۰). مطالعه و تبیین راهبردهای احیای مرکز محله پنجه شاه کاشان به‌منظور طراحی میان‌افزا و حفظ اصالت تاریخی آن. نشریه معماری و شهرسازی، ۱۸ (۹۶)، ۹۴-۷۷.
- (۳۹) کاشی، حسین و بنیادی، ناصر. (۱۳۹۲). تبیین مدل هویت مکان-حس مکان و بررسی عناصر و ابعاد مختلف آن. نشریه هنرهای زیبا - معماری - شهرسازی، ۱۸ (۳)، ۵۲-۴۳.
- (۴۰) کلانتری خلیل‌آبادی، حسین؛ سلطان محمدلو، سعیده و سلطان محمدلو، نازی. (۱۳۹۵). طراحی پیاده راه و تأثیر آن بر کیفیت زندگی، در بافت تاریخی شهرها مطالعه موردی: پیاده راه تربیت تبریز. مطالعات معماری ایران، ۵ (۹)، ۱۷۴-۱۵۵.
- (۴۱) کلانتری، محسن و نجفی، سعید. (۱۳۹۹). کیفیت زندگی و امنیت شهری: ارتباط بین رضایت از کیفیت زندگی و احساس امنیت در محلات شهری (مورد پژوهی: محلات کارمندان و اسلام‌آباد شهر زنجان). فصلنامه چشم‌انداز مطالعات شهری و روستایی، ۱ (۲)، ۶۷-۵۰.
- (۴۲) کوهن، نوهوم. (۱۳۹۴). طراحی شهری مرمت و حفاظت. ترجمه مریم چرخچیان، چاپ اول، تهران: گوهردانش.
- (۴۳) گلرخ، شمیم و پاکزاد، جهان‌شاه. (۱۳۹۴) فهم تجربه تغییر یک‌باره مکان؛ حس مکان ساکنان و کسبه خیابان پیاده راه شدن ۱۷ شهریور. فصلنامه صفا، ۲۵ (۳)، ۸۰-۶۵.
- (۴۴) محسنی تازه کند، ایرج. (۱۳۹۹). تجربه پیاده راه‌سازی در مرکز تاریخی شهر، نمونه مورد مطالعه: میدان مرکزی شهر ترابزون، ترکیه. نشریه شباک، ۶(۲)، ۱۱۱-۹۹.
- (۴۵) محمدزاده لطفی، الهه. (۱۳۹۹). باز زنده سازی بافت‌های تاریخی شهری با تکیه بر رویکرد گردشگری. نشریه شباک، ۶ (۲)، ۶۵-۷۳.
- (۴۶) محمدی، حمید و فخارزاده، زهرا. (۱۳۹۸). بررسی نقش پروژه ن‌های محرک توسعه در بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری بر مبنای مقایسه تحلیلی محلات گودال مصلی و شیخداد (پروژه مورد بررسی: دانشکده هنر و معماری یزد). دو فصلنامه اندیش نامه شهر، ۱ (۱)، ۴۸-۳۱.
- (۴۷) محمدی، زهرا؛ البرزی، فریبا و سهیلی، جمال‌الدین. (۱۴۰۰). نقش مؤلفه‌های کالبدی و ادراکی-روانشناختی فضاهای عمومی در ارتقای تعاملات اجتماعی مطالعه موردی: ساکنان مجتمع‌های مسکونی منطقه ۲۲ شهر تهران. مجله شهر پایدار، ۴ (۲)، ۴۰-۲۳.
- (۴۸) موحد علی؛ شمعی، علی و اوهانی زونز، نبی. (۱۳۹۷). ارزیابی محله گرایی در طرح‌های بهسازی و نوسازی بافت فرسوده شهری (مطالعه موردی: منطقه ۱۰ تهران). فصلنامه جغرافیا انجمن جغرافیای ایران، ۱۶ (۵۹)، ۱۳۷-۱۲۲.

- (۴۹) مولوی، مهرناز؛ حمیدی، آرمان؛ فریدی، عالیه و آریابند، زهرا. (۱۴۰۰). بررسی نقش پیاده راه‌های شهری در ارتقای شاخص‌های سرزندگی شهری و تعاملات اجتماعی (مطالعه موردی: پیاده راه مرکز رشت). *فصلنامه پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری*، ۹ (۳)، ۸۱-۹۰.
- (۵۰) نادریان، زهرا. (۱۳۹۶). بازآفرینی فرهنگی فضاهای شهری با هدف ارتقا هویت محله‌ای (مطالعه موردی: محله سنگ شیر همدان). *فصلنامه مطالعات محیطی هفت حصار*، ۶ (۱۹)، ۸۷-۹۶.
- (۵۱) نصیری، المیرا. (۱۳۹۴). فرایند ارزیابی طرح‌های پیاده راه‌سازی خیابان‌ها. *فصلنامه صفا*، ۲۵ (۷۰)، ۱۴۲-۱۲۹.
- (۵۲) نظم‌فر، حسین؛ علوی، سعیده و عشقی چهاربرج، علی. (۱۳۹۷). ارزیابی امنیت در فضاهای عمومی شهری، نمونه موردی: پارک‌های شهر تهران. *فصلنامه برنامه‌ریزی و آمایش فضا*، ۲۲ (۲)، ۱۶۵-۱۳۴.
- (۵۳) نوری‌زاده، زهرا؛ بیات، فاطمه؛ بشارتی، سپیده؛ روحانی، امیررضا؛ حمیدی، راشین؛ حمیدی، نگین و زارع، نفیسه. (۱۴۰۰). ارزیابی و بررسی تطبیقی مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری حس تعلق به مکان در بافت قدیم و جدید شهر تبریز. *فصلنامه مهندسی ساختمان و علوم مسکن*، ۴ (۲۶)، ۵۱-۶۰.
- (۵۴) ویسی، فرزاد اله و چاره‌جو، فرزین. (۱۴۰۰). تبیین نقش عوامل مؤثر بر تعلق مکانی در بافت‌های شهری (مطالعه موردی: بافت‌های قدیم، میانی، جدید و حاشیه‌ای شهر سمنان). *مجله جغرافیا و توسعه فضای شهری*، ۱ (۱)، ۱۸۴-۱۶۶.
- (۵۵) هاشمی، محمدرضا؛ شیعه، اسماعیل و ذبیحی، حسین. (۱۳۹۹). مکان‌یابی موقعیت پردازهای محرک توسعه در بافت ناکارآمد شهری (مورد پژوه: ناحیه ۲ منطقه ۱۸ شهرداری تهران). *نشریه باغ نظر*، ۱۷ (۸۴)، ۵۲-۶۱.
- (۵۶) یزدانی، محمدحسین؛ پاشازاده اصغر و زادولی، فاطمه. (۱۳۹۶). شناسایی عوامل مؤثر در ایجاد پیاده راه با استفاده از مدل تحلیل مسیر (مطالعه موردی: شهر سرعین). *فصلنامه مطالعات شهری*، ۱ (۲۹)، ۴۴-۳۱.

References

- 1) Abachi, N., Nava, M., Maroufi, H. (2016). Culture-based regeneration in the context of the event of the cultural capital of Mashhad (case example: Eidgah neighborhood of Mashhad city). *Proceedings of the International Conference on Urban Planning and Management*, pp. 4-25. [in Persian].
- 2) Abdollahzadeh Fard, A. (2015). Improving the quality of strategic urban public spaces in the formation of social solidarity (case example: Karim Khan Citadel's surrounding area, Shiraz city). *New Attitudes in Human Geography*, 9, (1), 225-242. [in Persian].
- 3) Adalat T., & Pajhwok, F. (2016). Investigating the influential factors in transforming the social space into an urban element and symbol from the perspective of identity and collective memory in Shiraz city; (Case example: Karimkhani Citadel and Koran Gate). *Urban Management Quarterly*, 16 (49), 77-97. [in Persian].
- 4) Ahad Nejad Roshti, M., Heydari, M. T., & Moharrami, S. (2018) Social recreation of historical context with tourism approach (case study: historical context of Zanjan city). *Quarterly of Geography and Regional Planning*, 10 (3), 960 -947. [in Persian].
- 5) Ameri Siahavi, H., Ahmadi Sarkhoni, F., & Saibani, B. (2016) Investigating the performance of urban signs on people's perception of the urban environment, a case study: Bandar Abbas city. *Islamic and historical architecture and urban planning research conference of Iran, Shiraz*. [in Persian].
- 6) Anciaesa, P. R., Nascimento, J., & Silva, S. (2017). The distribution of walkability in an African City: Praia, Cabo Verde. *Cities*, 67, 9-20.
- 7) Androulakis, M., Frangedakib, E., & Antoniadis, P. (2020). Optimization of Public Spaces Through Network Potentials of Communities, 1st International Conference on Optimization-Driven Architectural Design (OPTARCH 2019). *Procedia Manufacturing*, 44, 294-301.

- 8) Anjam Shua, M., Hanachi, P., & Androudi, E. (2018). Principles and strategies of designing intermediate structures as a stimulus for the development of historical contexts. *Iranian Islamic City Scientific-Research Quarterly*, 10(37), 68-78. [in Persian].
- 9) Arellana, J., Saltařın, M., Larrañaga, A. M., Alvarez, V., & Henao, C. A. (2020). Urban walkability considering pedestrian-friendly environments: a 100-year review and a case study in a medium-sized city in Latin America. *Transport Reviews*, 40(2), 183-203
- 10) Azad Khani, P., Hosseinzadeh, J., & Ghasemizadeh, R. (2018). Analysis of the quality of the urban environment with an emphasis on security components in the city of Ilam. *Zagros Perspective Geography and Urban Planning Quarterly*, 11 (41), 151-173. [in Persian].
- 11) Barati, N., & Suleiman Nejad, M. A. (2018). Perception of stimuli in a controlled environment and the influence of gender on it - Case study: Students of the Faculty of Architecture and Urban Planning of Imam Khomeini International University Al-Zahra. *Bagh Nazar Journal*, 8 (17), 3-19. [in Persian].
- 12) Barzegar, S. (2022) A comparative study of the cities of the northern region and the central desert of Iran from the perspective of the historical rhythms of the urban space; Case Study: Rasht and Kashan. *Coastal Geographical Studies Quarterly*, 2 (1), 43-80. [in Persian].
- 13) Bazargar, M. (2016) Investigating the role of urban elements in strengthening physical identity; (Shiraz city case study). *Urban Research and Planning Journal*, 8 (30), 83-100. [in Persian].
- 14) Bishop, K., & Marshall, N. (2017). Social Interactions and the Quality of Urban Public Space. *Encyclopedia of Sustainable Technologies*, 12, 63-70.
- 15) Cheliotis, K. (2020). An Agent-Based Model of Public Space Use. *Computers, Environment and Urban Systems*, 81, 101476.
- 16) Cohen, Nohom (2014) Urban design, restoration and protection. Translated by Maryam Charkhchian, first edition, Tehran: Gohardanesh. [in Persian].
- 17) Colley, K., & Craig, T. (2019) Natural Places: Perceptions of Wildness and Attachment to Local Greenspace. *Journal of Environmental Psychology*, 61, 71-78.
- 18) Cratan, F. (2008) *Side Walk in Urban Planning*. London.
- 19) Dean, J., Biglieri, S., Drescher, M., Garnett, A., Glover, T., & Casello, J. (2020). Thinking relationally about built environments and walkability: A study of adult walking behavior in Waterloo, Ontario. *Health & Place*, 64, 102352.
- 20) Dosti, S., Davoudpour, Z., & Zareh, L. (2022) Authenticity in the historical context of Ferdowsi neighborhood in Tehran with a phenomenological approach. *Applied Research Journal of Geographical Sciences*, 20 (64), 413-433. [in Persian].
- 21) Ebrahimi Dehkordi, S., & Khodadadi, Chamgrani, E., (2019). Event design in urban space with a creative place-making approach, *Quarterly of Urban Design Studies and Urban Research*, 3 (3), 22-28. [in Persian].
- 22) Esmailpour, F., Saraei, M. H., & Esmailpour, N. (2019) Explaining the role of the social status of the neighborhood in the tendency to recreate it by applying the structural equation model (case study: middle context of Arak city). *Journal of Urban Studies*, 10 (38), 18-30. [in Persian].
- 23) Farshchi, H., & Owais, H. (2022). study and explanation of the revitalization strategies of the center of Panjeh Shah Kashan neighborhood in order to design the middle and preserve its historical authenticity. *Architecture and Urban Planning*, 18 (96), 77-94. [in Persian].
- 24) Farsi, T., Shahyoundi, A., & Naskhian, Sh. (2018). The principles of organizing the protection of historical passages based on the method of analogical modeling of the

- organizing experiences of Iran and other countries (case study: assessing the status of organizing a historical pedestrian and vehicular crossing of Isfahan). *Restoration Research Quarterly and Iranian Architecture*, 10 (23), 83-100. [in Persian].
- 25) Florida, R. (2008) *Whos Your City?*, Basis Book.
- 26) French, W.L., Bell, C.H. & Zawacki, R.A. (2000). *Organizational development and transformation: Manage effective change*. (5th ed.). New York: Irwin McGrawHill.
- 27) Golrokh, Sh., & Pakzad, J. (2014) Understanding the experience of a sudden change of location; Residents' sense of place and businesses on the pedestrianized street of 17 Shahrivar. *Sefa Quarterly*, 25 (3), 65-80. [in Persian].
- 28) Gregg, K. (2018). Conceptualizing the in mall pedestrian war North America and Understanding its transatlantic Through the work and influence of Victor Gruen. *Planning Perspectives*, 34 (4), 1-27.
- 29) Hashemi, M. R., Shia, E., & Zabihi, H. (2019) Locating development-stimulating locations in an inefficient urban context (Case Study: District 2, District 18, Tehran Municipality). *Journal Bagh Nazar*, 17 (84), 61-52. [in Persian].
- 30) Horasfand, N. (2019) Presenting solutions to improve the level of vitality in the urban spaces of Emamieh neighborhood of Mashhad. *bimonthly specialized journal of research in art and humanities*, 5 (29), 58-42. [in Persian].
- 31) Hosni Mianroudi, N., Majdi, H., Zarabadi, S., Zarabadi, Z., & Ziari, Y. (2018) Comparative study of the memorability of urban spaces using semiotic patterns, case study: Azadi and Hassanabad Squares. *Armanshahr Architecture and Urbanization*, 12 (29), 255-214. [in Persian].
- 32) Hosseinizadeh Mehrjardi, S. (2017) Reinterpretation of architectural and urban identity elements of Yazd in Abraham Jackson's travelogue. *National Studies Quarterly*, 19 (1), 111-130. [in Persian].
- 33) Im, H. N., & Choi, C. G. (2019). The Hidden Side of the Entropy-Based Land-Use Mix Index: Clarifying the Relationship between Pedestrian Volume and Land-Use Mix. *Urban Studies*, 9, 1865-1881.
- 34) Imamzadegan, E., & Tabibian, M. (2019) with the analysis and assessment of the realization of its criteria in Shiraz's historical context areas. *Journal of Physical Development Planning*, 6 (2), 11-26. [in Persian].
- 35) Jabeen, S. (2018). Unintended outcomes evaluation approach: A plausible way to evaluate unintended outcomes of social development programmes. *Evaluation and Program Planning*, 68, 262-274.
- 36) Javan Majidi, M., Masoud, M., & Matalabi, Q. (2019). Measuring the factors of improving social sustainability in the regeneration of inefficient urban textures (comparative study of the historical and marginalized context of Ardabil city). *Naqshjehan Scientific Research Quarterly*, 10 (1), 42- 33. [in Persian].
- 37) Kalantari, M., & Najafi, S. (2019) Quality of life and urban security: the relationship between satisfaction with quality of life and sense of security in urban neighborhoods (case study: employee neighborhoods and Islamabad, Zanjan city). *Urban and Rural Studies Perspectives Quarterly*, 1 (2), 50-67. [in Persian].
- 38) Kashan Municipality. (2016). *information archive of renovation, improvement and urban regeneration projects*. [in Persian].
- 39) Kashi, H., & Fanadi, N. (2013) Explaining the model of place identity-sense of place and examining its different elements and dimensions. *Journal of Fine Arts - Architecture - Urbanization*, 18(3), 52-43. [in Persian].

- 40) Khalilabadi Kalantari, H., Sultan Mohammad Lo, S., & Sultan Mohammad Lo, N. (2016) Sidewalk design and its effect on the quality of life, in the historical context of cities, (case study: Tarbiat Tabriz Sidewalk. *Iranian Architectural Studies*, 5 (9), 155-174. [in Persian].
- 41) Korkmaz, C., & Balaban, O. (2020). Sustainability of urban regeneration in Turkey: assessing the performance of the north ankara urban regeneration project. *Habitat International*. 95(102081), 1-14.
- 42) Lawson, B. (2006). *How designers think: The design process demystified*. Routledge.
- 43) Lunecke, M. G. H., & Mora, R. (2018). The Layered City: Pedestrian Networks in Downtown Santiago and Their Impact on Urban Vitality. *Journal of Urban Design*, 23(3), 336-353.
- 44) Mohammadi, H., & Fakharzadeh, Z. (2018). Investigating the role of the development driver project in the regeneration of worn-out urban tissues based on the analytical comparison of Mosli and Sheikhdad areas (project under review: Yazd School of Art and Architecture). *two quarterly Andish Nameh Shahr*, 1 (1), 31-48. [in Persian].
- 45) Mohammadi, Z., Albarzi, F., & Sohaili, J. (2022) The role of physical and cognitive-psychological components of public spaces in promoting social interactions, a case study: Residents of residential complexes in District 22 of Tehran. *Shahr Padaydar Quarterly*, 4 (2), 23-40. [in Persian].
- 46) Mohammadzadeh Lotfi, E. (2019) Revival of historical urban contexts based on tourism approach. *Shabak journal*, 6 (6), 65-73. [in Persian].
- 47) Mohd, A., Shamae, A., & Ohani Zenouz, N. (2017). Evaluation of neighborhood orientation in plans for improvement and renovation of worn-out urban fabric (Case study: District 10 of Tehran), *Geography and International Research Quarterly of the Iranian Geographical Society*, 16 (59), 122-137. [in Persian].
- 48) Mohseni Tashekand, I. (2019). The experience of pedestrian construction in the historical center of the city, case study: the central square of Trabzon, Turkey. *Shabak Journal*, 6(2), 111-99. [in Persian].
- 49) Molvi, M., Hamidi, A., Faridi, A., & Aria Pansad, Z. (2022)/ Investigating the role of urban sidewalks in improving the indicators of urban vitality and social interactions (case study: Rasht center sidewalk). *Urban Planning Geography Research Quarterly*, 9 (3), 908-881. [in Persian].
- 50) Naderian, Z. (2016). Cultural and social regeneration of urban spaces with the aim of promoting neighborhood identity (case study: Hamedan Shir Seng neighborhood). *Haft Hesar Environmental Studies Quarterly*, 6 (19), 87-96. [in Persian].
- 51) Nasiri, E. (2014) The evaluation process of street pedestrianization plans. *Sefa Quarterly*, 25 (70), 129-142. [in Persian].
- 52) Nazm Far, H., Alavi, S., & Eshghi Chahar Borj, A. (2017). Security assessment in urban public spaces, case example: Tehran City Parks. *Space Planning and Arrangement Quarterly*, 22 (2), 134-165. [in Persian].
- 53) Ngesan, M. R., & Karim, H. A. (2012). Impact of Night Commercial Activities towards Quality of Life of Urban Residents. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 35, 546-555.
- 54) Nourizadeh, Z., Bayat, F., Basharti, S., Rouhani, A., Hamidi, R., Hamidi, N., & Zare, N. (2022) Evaluation and comparative study of the factors affecting the formation of the sense of belonging to a place in the old and new context of Tabriz city. *Construction Engineering and Housing Science Quarterly*, 4 (26), 51-60. [in Persian].
- 55) Özdemir, D., & Selçuk, İ. (2022) The Case of Karşıyaka in Izmir. *Cities*, 65, 10-23.

- 56) Paksarsht, S., & Rezaei, R. (2012). Evaluation of the social consequences of the renovation of worn-out Taft in Atabek neighborhood (Khoob Bakht). *Contemporary Sociological Research Quarterly*, 2 (3), 107-141. [in Persian].
- 57) Piran Haris, M., & Abdullahzadeh, A. (2019) Compilation of the design principles of a child-friendly neighborhood with the approach of strengthening children's social sense (case example: Rushdieh neighborhood of Tabriz). *Journal of Geography and Planning*, 25 (75), 77-89. [in Persian].
- 58) Pirou Olya, M., & Sohaili, J. (2015). The quality of the interspace in historical crossings (case example: Sagrisazan crossing of Rasht city). *Journal of the Architectural and Urban Planning Association of Iran*, 8 (1), 33-48. [in Persian].
- 59) Pooyan, A. E., Qanbaran, A., & Hosseinzadeh, A. (2018) Rereading the role of visual and perceptual elements of the passages of the historical context of Yazd in order to organize the perceptive system of citizens. *Iranian Quarterly of Restoration and Architecture*, 10 (22), 71-85. [in Persian].
- 60) Pourahmad, A., Farhoudi, R. E., Zanganeh Shahraki, S., & Shafaat Qaramaleki, T. (2019) Evaluation of tourism capabilities of historical contexts in the direction of urban regeneration case study: Tabriz city, *Tourism Management Studies Quarterly*, 16 (53), 232-201. [in Persian].
- 61) Pourahmad, A., Zanganeh Shahraki, S., & Safaei, M. (2016) Analysis of the role of urban sidewalks in promoting vitality in urban spaces (case study: Shahrivar 17 sidewalk, Tehran). *Urban Planning Geography Research Quarterly*, 4 (2), 175-195. [in Persian].
- 62) Purahmad, A., Farhoudi R., Shahrakhiezan, S., & Garamaleki Tahora, S. (2020). Explaining the pattern of recreating the historical context with the approach of tourism development (case study: Tabriz). *Scientific Journal of Geography and Planning*, 24(74), 43-60. [in Persian].
- 63) Quan, S.J. (2017). Energy efficient neighborhood design under residential zoning regulations in Shanghai. *Energy Procedia*, 143 (2017) 865-872.
- 64) Quan, S.J. (2019). Smart Design for Sustainable Neighborhood Development. *Energy Procedia*, 121, 6515-6520.
- 65) Rabbiosi, S. & Coletti, C. (2020). Introduction to the special issue: between Practices and policies. Rethinking urban regeneration in Southern European cities after the crisis. *Urban Research & Practice*, 12, 1-6.
- 66) Radwan, A. H., & Morsi, A. A. G. (2019). The Human Scale in Public Spaces. *An Analytical Study of New Cairo Settlements. SSRN Electronic Journal*, April 2020.
- 67) Rafiyan, M., Dadashpour, H., & Faruzandeh, M. (2012). Feasibility of neighborhood-based planning in dilapidated urban contexts (case study of Sangalaj neighborhood of Tehran). *Urban and Regional Studies and Research Quarterly*, 5 (18), 89-106. [in Persian].
- 68) Rahimi, H. (2019) Survey and analysis of public and urban space components to achieve social interactions (case example: District 12 of Tehran). *Quarterly of Geography and Regional Planning*, 10 (4), 691-708. [in Persian].
- 69) Razaviyan, M. T., & Kanoni, R. (2017), Social and economic effects of pedestrian construction in Tehran city from the citizens' point of view (case study: Shahrivar 17 sidewalk). *Hoyt Shahr Quarterly*, 12 (36), 19-33. [in Persian].
- 70) Sadeghi DehCheshme, M., Ebrahimzadeh Dastjardi, R., & Quaid Amini Harmony, A. (2019) Evaluation of tourism potentials for recreating the historical textures of the city (case study: Isfahan city). *Urban Management Studies Quarterly*, 12(41), 64-76. [in Persian].
- 71) Safaipour, M. & Zarei, J. (2014). Neighborhood-oriented planning and sustainable regeneration of worn-out urban tissues with an emphasis on social capital. Case example:

- Golan neighborhood of Hamedan city. *Journal of Space Geographical Survey*, 7 (23), 96-149. [in Persian].
- 72) Sajjadzadeh, H., Hamidinia, M., & Dalvand, R. (2016) Measurement and evaluation of the driving dimensions of development in the regeneration of traditional neighborhoods (case example: Haji neighborhood in the historical context of Hamedan city). *Geography and Development Journal*, (49), 22- 1. [in Persian].
- 73) Samavati S., & Ranjbar, E. (2017). Identifying factors affecting happiness in urban public spaces, (Case study: Pedestrian area of the historical center of Tehran). *Quarterly Urban Studies*, 8 (29), 3-17. [in Persian].
- 74) Sasanpour, F., & Farkhani, M. (2019) Survey and analysis of livability indicators (case example, Khorramabad city). *Journal of Geography and Urban Planning Zagros*, 12 (46), 7-30. [in Persian].
- 75) Scannell, L. & Gifford, R. (2017) The experienced psychological benefits of place attachment. *Journal of Environmental Psychology*, 51,256-269.
- 76) Soltani Mohammadi, M. (2017) Analytical methodology and restoration framework of architectural buildings with an emphasis on determining their place in the intervention areas of the revitalization plan of the neighborhoods of historical contexts (Study sample of the Nog-Abad neighborhoods of the Nain historical context). *Quarterly of Restoration and Architecture Iran*, 9 (18), 69-53. [in Persian].
- 77) Tabibian, M., Bahraini, S. H., & Seyed Kahraba, S. H. (2019). Assessing the realization of the principles and criteria of sustainable regeneration in the direction of planning and sustainable development of the historical context (case study: the central historical context of Rasht city), *quarterly of new attitudes in geography Human*, 13(2), 26-42. [in Persian].
- 78) Veisi, E. & Charejo, F. (2022). Explaining the role of factors affecting spatial belonging in urban contexts (case study: old, middle, new and peripheral contexts of Sanandaj city). *Journal of Geography and Development of Urban Space*, 8 (1), 184 -166. [in Persian].
- 79) Villani, C., & Talamini, G. (2021). Pedestrianised Streets in the Global Neoliberal City: A Battleground between Hegemonic Strategies of Commodification and Informal Tactics of Commoning. *Cities*, 108, 102983.
- 80) Wholey, J.S., Hatry, H.P., & Newcomer, K.E. (Eds.). (2004). *Handbook of practical program evaluation*. (2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishing.
- 81) Yassin, H. (2019). Livable city: An approach to pedestrianization through tactical urbanism. *Alexandria Engineering Journal*, 58 (1), 251-259.
- 82) Yazdani, M. H., Pashazadeh, A., & Zadwali, F. (2016). Identification of effective factors in the creation of pedestrian walkways using the path analysis model (case study: Sarein city). *Quarterly Urban Studies*, 8 (29), 44 -31. [in Persian].
- 83) Yu, Z., Yang, G., Zuo, S., Jørgensen, G., Koga, M., & Vejre, H. (2020): Critical review on the cooling effect of urban blue-green space: A threshold-size perspective. *Urban forestry & urban greening*, 12, 6-30.